

1929 December 19
csütörtök

5690 év Kisziev 16

Ranseter Robe ft s T
B U D A P E S T
1. Diszter 11. e.

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPLAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Száda Baron L. Pop (v. Brassai-A.) 16
Telefon 9-77.

Éjjeli telefon (nyomda) 187.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 1150 Lei
Félévre . . . . . 600 "
Negyedévre . . . . . 320 "
Egy hónapra . . . . . 110 "

KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések
tarifa szerinti vétetnek tel.

soha nem
jobb árú
Mog nem felel-
vissza
Mog nem felel-
ért pénz vissza

-ház)

partia. 4. a)
Indul. 5. a)
Csondes
6. a) Liszt
a) Verdi Leo-
rától, b) Gou-
szerária. Utána
hojárás jelentés
igányzeneká-

r. 16.15 Kon-
erdi Alarcosbál
Vieuxtemps
odsl változatai
nest.
ny Offenbach
Zibulba, Kom-

seny Schubert
Saint-Saens:
játék nyitány.
ibes: Coppéris

állomások köv.
21.15. Vonó-
Egyiptomi E

30 Mozart Fi-
amarazene.
hangverseny
adás.

ató zene. Sup-
Lincke művei

és hegedűszóló.
20.30 Könnyű.

3. Tánzene.
ák.
Corélli Krei-

gyverseny
y, 20.45. Ka-

00 lei
ékba
z, kinek

ucsot
a

ny
kben
t árban.

Keresztes hadjárat az adófizetők ellen

Madgearu pénzügyminiszter harcot hirdet az adóelvitkolások ellen. Hét törvényjavaslat fekszik a törvényhozás házában, mindegyik egy újabb megszorítást jelent az adófizetők tömege számára, valamint, az idestova hat éve tartó adóterheknek egy újabb fokozatot nyitja meg. Az emberek fejüket csóválják, a kormányt szidják és megrettenve gondolnak az elkövetkező év keserű perspektívájára.

A kiindulási pontban Madgearunak gya volt. Mi is már esztendő óta kötelezzük az adózási rendszer gyökeres reformját. Ezek óta nem szüntünk meg gondolni arra, hogy az irtózatossá adóterhek csak a termelő és dolgozó osztályoknak bizonyos rétegeire nehezednek, míg az adók fizetése alól éppen a legtehetősebbek vannak mentesítve, azok, akik megkötöttségeiknek nemcsak egyszerű bevételeiket, de az adóelvitelő bizottság elnézését is köszönhetik. Ezek óta a szegény területek táplálják az államkassza elhetetlen molochját, a kisebbségi polgármások a budget hiányait, de a politikai körök deficitjét is fedezte esztendőknél esztendővel. Az adózási racionalizálást kéri, az adóterheknek méltányos szemérmek szeint való elhelyezését az egyes emelő osztályok között.

A kiindulási pontban — mint mondtam — igaza volt Madgearunak. Véget kellett vetni a türehtelen állapotnak, hogy az ország lakosságának egy jelentős részénél az adóterhek viselése alól. A mód azonban — ahogyan Madgearu beterveztett törvényjavaslatok segítségével ezt a kérdést megoldani akarja — nem olyan kiabrándító. És távolról sem alkalmas arra, hogy az ezen a téren tapasztalt megannyi anomáliának és igazságtalanságnak véget vessen. A drákói szigorú intézkedések csak arra látszanak jók, hogy a sikanériák új és tág lehetőségeit nyissák meg a végrehajtó közegek számára. A korrupció örömtüzekkel fogja szedni a törvényeket üdvözölni, mert a vértelmes és türo Állampolgárt jobban kioldalgatja az ágensek és perceptorok lényegkedvének, mint valaha. És megint csak azok fognak fizetni, akiket politikai megkötöttségek, diszkret intervenciók nem mentesítenek a kötelezettségek teljesítésére alól.

Vegyük sorba a beterveztett törvényeket. Az adóvallomások őszinteségétől tervezet igyekszik garantálni. Az adó — minthogy közvetlenül improduktív eladás — soha az életben szívesen nem fizette senki. A fogház nem fáj úgy mint az adófizetés és teljesen kétséges, hogy az új törvény drákói intézkedései alkalmasak lesznek arra, hogy őszinteséget inspiráljanak bárkinek is az adóbevallásnál. Ki garantálja utóvégre, hogy az adóelvitelő közegek honorálni fogják ezt az őszinteséget? És hol van a garancia arra, hogy adóelvitelő közegek a kellő objektivitással fognak eljárni az adóvallomások őszinteségének ellenőrzésénél?

Menjünk tovább. A részvénytársaságok igazgatóit és könyvelőit kollektív felelősségre terheli a jövőben az adóelvitkolásokért. Nem akarjuk a részvénytársaságokat védeni: a nagy vállalatok meg fogják találni a módot arra, hogy ne érezzék e törvény szigorát. A kis vállalatokra azonban katasztrófális kihatással lehet a törvény. És teljesen bizonyos, hogy a külföldi tőkét — ha már egyéb nem — lát ez a nagy bizalom fogja az ország

gazdasági talpraállításában való részvételtől elriasztani.

Külön fejezetet képeznek az adókönyvecskék. Ugy hittük, hogy az adókönyvecske véget vet az adónyugták körüli évtizedes anomáliának, mint kenyér, vagy a levegő. Az adókönyvek terrorja fog az országra nehezedni, az adókönyvecske meg fogja kereseríteni a mindennapi életünket. És éppen most jön ez az intézkedés, midőn a válság soha nem látott fokát érte el, amikor termelők és dolgozók élet-halál harcot vívnak az elmerüléssel.

Nem fogunk részletesen foglalkozni azazal, milyen eredményeket várhat az ország az adóelvitelő bizottságok megszüntetésétől. De rá kell mutatnunk arra, hogy van az új törvényeknek két új intézkedése, amelyek már nemcsak az adóalany teljesítőképeségével, hanem a morállal is összeütközésbe kerülnek. Az egyik szerint tíz százalékos jutalékot kap az a pénz-

ügyintéző, aki bebizonyítja, hogy valakit kevesebbel adóztak meg, mint amennyit fizetni tudna. Erthetetlen, hogy olyan tisztafejű ember, mint Madgearu nem látta, nem vette észre, hogy milyen anarchojának magvát hintette el ebben a törvényben? Hiszen a rosszul fizetett pénzügyi tisztviselő a jövőben csakugyan egyebet nem fog csinálni, mint a tíz százaléka után fog vadászni. Egész hónapi munkája nem jövedelmez annyit, mint amennyi egy ilyen üzleten kereshetni fog! Nem is szólva arról, hogy a tisztviselői puritánuságot hányszor fogják kemény próbára tenni az ilyen felfedezések . . .

Nem, pénzügyminiszter ur, ezek a törvények, ezek az inkvizíciós intézkedések megint csak azokon ütnek, akik eddig is tehetetlenül álltak az állam egyre impetuzosabb adóoffenzívájával szemben. Éppen elég törvénye és jó törvénye van az országnak, hiszen a nyugati legciviliz-

záltabb államait vettük mindig mintaképekül a törvények alkotásánál. De éppen az a baj, hogy sohasem vettük figyelembe az ország specifikus viszonyait és Madgearu is elfelejteti látszik, hogy nem a törvényekben, hanem azoknak alkalmazásában van a hiba. Ilyen törvények egyszerű eredményeket hoznának Angliában, de tragikus következményekkel járhatnak nálunk, ahol akik nem rendelkezünk, egy olyan közigazgatási apparátussal, amely becsületesen és maradék nélkül tudná a törvényeket alkalmazni. Most jönnek ezek a törvények, midőn a kereskedők rettó jövedelmük 40 százalékát fizetik adóba, most midőn az adóoffenzíva már nemcsak a jövedelmet, hanem a tőkét magát, a krízisből még megmaradt kevés tőkét fenyegeti az elnyelés veszedelmével. Az új törvények mögül újabb mezzárkódások szomorú perspektívája veti elő sötét árnyékát. Videant consules! (k. r.)

Németország két városában a munkanélküliek véres tüntetést rendeztek

A majnafrankfurti tüntetésben ruhr-vidéki és sziléziai munkanélküliek is részt vettek. A rendőrség és a munkások összetűzésének húsz súlyos sebesültje van. Frankfurt lakossága az egész éjjelt álmattalanul töltötte

Berlin, dec. 18. A weszfáliai Lüdenschaidban a munkanélküliek tüntetést rendeztek, amely zavargássá fajult. A rendőrségnek kellett beavatkoznia s mivel a rendbontók nem hagyták fel a zavargással, a karhatalom fegyverét használta. Több súlyos sebesülés történt.

Berlin, dec. 18. Tegnap este a munkanélküliek Majnafrankfurtban is tüntetést rendeztek. A rendőrség itt is közbeavatkozott s számos letartóztatást eszközölt.

A tüntetők egy része a szétszórti parancsnak ellene szegült s ekkor a karhatalom fegyverét volt kénytelen használni. Az összetűzésnek húsz sebesültje van.

Berlin, december 18. A majnafrankfurti tüntetések csaknem egész éjjelen át tartottak. A karhatalom több ízben sortűzet adott a levegőbe s a rendbontók ekkor hanyathomlok menekültek is. Később újabb csoportok verődtek össze a város-ház körül s téglákkal, kövekkel dobálták

meg a rendőröket. A rendet a karhatalom csak a reggeli órákban állíthatta helyre. Az állandó lövöldözésben a lakosság legnagyobb része az izgalmas éjszakát álmattalanul töltötte. A letartóztatott rendbontók száma meghaladja a százat. A rendőri kihallgatások során beigazolást nyert, hogy a munkanélküliek tüntetésében nemcsak frankfurtra, hanem ruhr-vidékiek, sőt sziléziaiak is részt vettek. A zavargók kihallgatása még folyik.

Január 1-én megkezdik működésüket a tartományi igazgatók, de az igazgatói stallumok betöltésére még mindig csak kombinációk vannak

București-Bukarest, december 18. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az új közigazgatási törvény értelmében 1930 január elsején meg kell kezdeni működésüket a tartományok élére kinevezendő igazgatók. A közigazgatási törvény által meghatározott terminustól már alig pár nap választ el és a küszöbön lévő kinevezések több mint egy havi szélesedő után ismét lázas izgalomba hozták mind azokat, akik ezekből a kinevezésekből maguknak bizonyos előnyöket akarnak biztosítani. Ismét mozgolódní kezdnek a szépszámban létező önjelöltek s az örökké elégedetlenek szépszáma tábor. Az új közigazgatási törvény teljes életbelépésének tudvalevőleg első következménye a kabinet átalakítása és a tartományok minisztériumának megszüntetése lesz. Kormánykörökben erősen tartja magát az a hír, hogy ebből az alkalomból gyökeresen átalakítják a kabinetet és állítólag ez az átalakítás a jelenlegi aktív miniszterek és államtitkárok igen tekintélyes számát. Egy másik verzió szerint Maniu és Michalache ezuttal csak arra fog szorítkozni, hogy a megszüntetett minisztériumokat véglegesen likvidálják és hogy Pan Halippát a közmunkaügyi minisztérium élén véglegesítse. Ezzel a hírel szemben azonban tény az, hogy kormánykörökben egy széleskörű kormány átalakítás érdekében agítálnak.

Ezek a kormány gyökeres átalakítását már csak azért is szükségesnek tartják, hogy a jelenlegi törvényhozási szesszió végéig a kormánynak véglegesnek tekinthető összeállítást adjanak. Tény az, hogy bármily eshetőség is következne be, a kormány átalakítása ezuttal nem fog különösebb nehézséget okozni. A legutóbbi kormányátalakítás körül keletkezett hullámok ma már teljesen elsimultak, s az akkor elégedetlen miniszterek felvették egymás között a normális kapcsolatot.

A helyi minisztériumi igazgatók kinevezése ügyében ma különben csak annyi bizonyos, hogy Bánát kivételével, ahol Sever Bocu kinevezése és Munténia kivételével, ahol Camarasescu kinevezése biztosra vehető, az összes többi tartományok élére egyelőre még több jelölt van. Moldovában számbajöhet Macărescu, Hoiescu, Răutu, Polizu Mic s unești ki-uoze joápsa qoááueáq y aszazau ban Hoiescu mérnöknek vannak. Az olteniái igazgatóság élére Potărca államtitkár nevéet hozták forgalomba, aki viszont a jelenlegi Dolj megyei prefektust protezsálja a krajovai igazgatói székbe. A parlament többsége azonban ezen családi elintéztést nem nézi jó szemmel és szívesebben látná ezen a poszton Rădulescu Vasilet, a mezőgazdasági kamarák uniójának elnökét.

Besarábiában Stere Matac képviselőt szeretnék kinevezetni. Mivel azonban Stere protezsáltjával a többség nem szimpatizál valószínű, hogy Moldovánt fogják előnyben részesíteni veleszemben. Erdély élére minden valószínűség szerint Voicu Nitescu kerül, Bukovina élére pedig Sauciuc-Săveanu. Saváianu, Voicu Nitescu és Bocu Sever különben kijelentették, hogy mindaddig nem fogadják el az igazgatói tisztséget, míg a közigazgatási törvényt oda nem módosítják, hogy a tartományi igazgatók miniszteri rangot kapjanak és ilyen formában mandátumukat a parlamentben megtarthassák. A három jelöltnek ez a kívánsága azonban aligha lesz teljesíthető és így a kormány egy más megoldási forma után néz. Ezekről a kisebb jelentőségű technikai akadályoktól eltekintve különben, ugyilátszik, hogy a kormány a közigazgatási reformot minden különösebb nehézség nélkül keresztül fogja tudni vinni.

A gazdasági kisanant értekezlete januárban lesz Prágában. Bécsből jelentik: A távirati iroda tudósítójának jelentése szerint a gazdasági kisanant értekezletét január hónapban Prágába hívják össze s a konferencián a gazdasági és agrár-érdekelletéket exportkontingentálás útján fogják kiegyenlíteni.

gondozott szépség új ápolószereiről

volt szó, amidőn a napokban egy kis reitvényt adtunk fel Önnek megajándékozásra.

A Rouge et Noir, hölgyeim, a kozmetika legújabb vívmánya, sőt még több is ennél: Rouge et Noir az illatelmény lélekstanának az eredményein alapszik.

Életünk hölgyeim, már nem olyan egyszerű többé. Régen egyedül érzés után székesegyházakat építettek, ma azonban az illatszereket az orvos, a vegyész és a pszichológus segítségével komponálják.

Ennek ellenére a Rouge et Noir illatának álommeséjében senki sem sejtí annak a munkának a nagyságát és nehézségét, amely megalkotását megelőzte.

Eau de Cologne-Parfum-Poudre-Creme
Csalás eredeti csomagolásban

Elképzeltetlen kellemes meglepetésben részesül a "Rouge et Noir" cikkek vásárlásánál. Érdeklődjék az Őra illatszerezésénél aki készséggel szolgál felvilágosítással.

Parlamenti iniciatívából törvényjavaslat készül az adóamnesztiáról

Madgearu pénzügyminiszter újabb könnyítéseket tett a pénzügyi javaslatokon

București-Bukarest, december 18. (Az Új Kelet tudósítójától). Madgearu pénzügyminiszter, minthogy azt több ízben megintuk, egy olyan drákói törvényjavaslatot készített az adóamnesztiáról, amelyre Románia gazdasági életében még nem volt példa. A törvénytervezet ország-értelme általános elkeseredést okozott és minden oldalról egyformán nyilvánul meg az az óhaj, hogy ez a szigorú törvénytervezet le kerüljön a parlament napirendjéről. A közóhaj ellenére is azonban ez jelen pillanatban nem igen látszik valószínűnek és ezzel aktuálisnak egy másik nem kis horderejű kérdés. Mi történjen azokkal, akik az eddigi adóamnesztiák alkalmával már elkövetették azt a pénzügyi kihágást, hogy a törvénytervezetnek csak egyszerű adóamnesztiát meg. A mai gazdasági viszonyok mellett morális és fizikai képtelenség lenne az adóalanyok évekre visszamenőleg megfizetni egyrészt a ki nem tett adót, másrészt a horribilis büntetéseket. Így vetődött fel a főváros gazdasági köreiben egy általános

adóamnesztiának a terve. Ez az eszme mind szélesebb körökben mozgat meg és rövidesen parlamenti iniciatívából már a kamara elé is kerül értesülésünk szerint egy ilyen irányú törvényjavaslat. Altalában az a vélemény alakult ki, hogy az államnak is érdeke az adóamnesztiát életbeléptetése, már csak azért is, mert hiszen a legközelebbi adóki-veleéseknél a legtöbb adóelítelő már csak azért sem merne öszinte adóbevallást ívet betervezni, mert visszatarthatná a félelem, hogy esetleg ilyen módon fognak rájönni a régi kihágásokra.

București-Bukarest, december 18. Csaknem az összes professzionális testületek tiltakoznak Madgearu adóamnesztiái ellen, amelyek általános vélemény szerint katasztrófális követke-nyeket vonhatnak maguk után, ha a törvényeket a parlament nem fogja módosítani. A kereskedelmi kamarák szövetsége kedden délután ülést tartott Bukarestben, amelyen az ország összes jelentősebb kamarái képviseltették

magukat. A kamarák szövetsége elégtétellel vette tudomásul az állami követelések elsőbbségét megszüntető törvényjavaslatnak a parlament elé való terjesztését, azonban az adóelítelő elleni törvények intézkedéseit súlyosnak mondták és elhatározták, hogy kémi fogják Madgearu pénzügyminiszter-től a javaslatoknak napirendről való levételét. A szövetséget delegációt küldött ki, hogy ezt a határozatot a pénzügyminiszter tudomására hozza. A delegáció tagjai Manolescu, a szövetség elnöke, Pop és Goga tanácsosok.

A bankárok küldöttsége ma délelőtt kihallgatáson jelent meg a pénzügyminiszternél, akivel hosszabb vitát folytatott az adó alól való kibuvás megakadályozásáról szóló új törvényjavaslatról. Madgearu kijelentette, hajlandó visszavonni azt az intézkedést, amely a részvénytársaságok administrator delegu-jének felelősségéről szól, de a könyvelőség főnökének, valamint az igazgatónak felelősségéről el nem állhat.

A jassii egyetemen teljesen felborult a rend

Ha nem szűnik meg az agitáció, a közoktatásügyi miniszter egy évre bezárja a jassii egyetemet

A közoktatásügyi és a belügyminisztérium szigorú üzeneteket küldöttek Jasiba, a jassii hatóságok viszont azt üzenték Szokolovnak, hogy halassza el jassii látogatását

București-Bukarest, december 18. (Az Új Kelet tudósítójától). Tegnap számunkban beszámoltunk arról, hogy a jassii egyetem vegyészeti fakultásán történt incidensek következtében a jassii antisze-mita diákok proklamálták az általános sztrájkot. Ezt a határozatot a diákok még az este folyamán tudomására hozták az összes diákotthonokban lakó kollégáknak. Előbb a „Răpa Galbene” otthonban tartották gyűlést, ahol is tiltakoztak az ellen, hogy Bogdan professzor, a jassii egyetem rektora nem skart szóbaállani a diákság delegációjával. Innen a Pacurari otthonhoz vonultak, majd Lapusneanu utcán demonstráltak a Banca Marmarosech ottani fiókja ellen. A tüntetők ezután a Fötéren keresztül testületileg a Regina Maria diákotthonhoz mentek és értesítették kollégáikat a határozatokról. Ma reggel kilenc órákor egy diákcsoport felvonult az egyetem épülete elé és követelte az előadások felfüggesztését.

Bogdan professzor, az egyetem rektora megjelent az egyetem erkélyén és közölte a diákokkal, hogy az előadásokat beszüntették. A diákok lehurrogták a rektort. A helyszínen azonnal megjelentek a hatóságok képviselői és Catichi ügyész felszólította a diákokat, hogy azonnal oeszoljanak szét. A diákok a felszólításnak nem engedelmesskedtek és az orvosi fakultás elé vonultak. A histológiai laboratóriumban Rescanu professzor, aki

országgyűlési képviselő is, éppen előadást tartott. A diákok behatoltak a laboratóriumba. Heves szóváltás támadt a professzor és a diákság között, akik nem akarták a laboratóriumot elhagyni mindaddig, amíg Rescanu professzor vissza nem vonja „sértó” szavait. A diákok ezután a Str. Alexandrin vonultak fel a „Curentul” szerint egy Leon nevű kommunista lehurrogta a diákokat. Ezek nem skarták az uccát mindaddig

Praktikus, jó és hasznos karácsonyi és újévi ajándékok E M K E drogériában CLUJ, Fötér,

ahol női ridikülök, férfi zseb- és pénztárcák,

valamint a készletben levő összes bórdíszműárak végleg ki lesznek árusítva.

elhagyni míg a komunistát le nem tartóztatják.

A hangulat Jasiban rendkívül feszült. Az egyetemeket és az egyetemhez tartozó épületeket katonaság tartja megszállva. Délután három órákor az antisze-mita diákok a keresztény kulturotthonban újabb gyűlést tartottak. Szenvedélyes beszédek hangzottak el, majd határozati javaslatot szavaztak meg, amelyben a jassii diákság szolidaritásnak jelenti ki magát a kolozsvári és temesvári tüntetőkkel. A határozati javaslat kéri, hogy az összes romániai egyetemekről zárják ki azt a diákot, aki Hol-ban gyógyszerészhallgatót megütötte. Követelik a Krajova diák-kongresszus határozatainak alkalmazását a numerus klan-zusznak az egyetemeken és az antisze-mita diákszervezetek elismerését. A gyűlés után a diákok nagyszámban vonultak fel az egyetem elé, hogy az egyetemi szenátus-nak átnyujtsák a határozati javaslatot. A diákoknak egy delegációja memorandumot nyújtott át Bogdan dr.-nak, aki holnapra ígérte a diák követelésekre adandó vála-szát. Az egyetemi tanács egyébként elha-tározta, hogy kiadja a karácsonyi vakációt.

Dr. Bogdan egyetemi tanár, törvény-széki orvos megvizsgálta azokat a zsidó diákokat, akik a vegyészeti fakultáson történt összetűzések alkalmával sérülése-ket szenvedtek és 2-6 napig terjedő munkaképtelenséget állapított meg náluk.

Costachescu közoktatásügyi minisztert, aki ugyancsak a jassii egyetem tanára, telefonon értesítették a diákzavargások-ról. A miniszter kijelentette, hogy a-mennyiben a diákok nem szüntetik meg a sztrájkot, s továbbra is folytatják agitációjukat, az egyetemek az egész évre be fogja zárni. A jassii katonai és polgári hatóságok vezetői tegnap este újabb értekezletet tartottak. A belügyminisz-teriumtól kapott utasítás értelmében el-határozták, hogy minden rendbontási kísérletet a legnagyobb erővel fognak elfojtani. A hatóságok lépéseket tettek abban az irányban, hogy Nachum Szoko-lownak e napokra jelzett jassii látogatását elhalasszák. A hatóságok arra hivatkoz-nak, hogy a hangulat rendkívül feszült és Szokolovnak a városba való érkezése könnyen demonstrációra adhatna alkal-mat.

Értesítés!

Megnyit Bukrestiben a főváros központjában a

hotel VENETIA

Str. Pictor Grigorescu 12 sz. A királyi palota mögött. — Bejárat a Calea Victoriei

100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hied- és melegvíz. Lift fürdő és telefon áll a vendégek rendelkezésé-re. Nagyon előnyös árak. Utazó a tarifából 25% rabatot élveznek. Tisztelettel: „Venetia-szálloda” vezetésége Moisescu tulajdonos

— Dr. Eisler főrabbi előadása a Mizrachi Ifjusági csoport Oneg Sabbathján. A kolozsvári zsidóság körében nagy népszerűségnek örvendő péntek esti Oneg Sabbath előadások során e hó 20-án, pénteken este fél kilenc órákor Dr. Eisler Mátyás fő-rabbi tart előadást. A nagy érdeklődéssel várt előadás tárgya: A bibliai törvények szociális szelleme. A kolozsvári Ceire Mizrachi az Oneg Sabbath előadások megszervezésével értékes zsidó kulturmunkát indított meg Ko-lozsváron. Az eddigi előadások során külön-böző felfogású és irányú előadók fejtegettek érdekesnél-érdekesebb témákat a nagyszám-ban megjelent hallgatóság előtt. Az Oneg Sabbath közönsége állandóan szaporodik és hallgatói között a kolozsvári zsidóság külön-böző rétegeinek képviselőit láthatjuk. A Miz-rachi vezetősége a tél folyamán minden pént-eken este meg akarja tartani ezen hézagpótló előadásokat és sikerült is előadókul az erdélyi zsidóság neves egyéniségeit megnyernie. Ven-dégeket szívesen lát és pontos megjelenést kér a vezetőség.

Hirdessen az Új Keletben

Beterjesztették a parlament elé a népszámlálásról szóló törvényjavaslatot

Bucuresti-Bukarest, december 18. (Az Uj Kelet tudósítójától). Jelentette az „Uj Kelet”, hogy a kormány törvényjavaslatot készített az 1920. évben megrendezendő nagy népszámlálásról vonatkozólag. A törvényjavaslatot ma délután terjesztette be a parlament elé Raducanu munkaügyi miniszter. Eszerint a népszámlálás keresztülvite-

lének költségei mintegy 100 millió lejt fognak kitenni, amelyre rendkívüli hitelet fognak megszavazni. A számlálás egyetlen, a munkaügyi minisztérium által meghatározandó napon fogják megtartani és azt 50.000 számlálási biztos fogja végezni. Az egyes biztosokra tehát mintegy 350 lakos esik.

Arravonatkozólag, hogy a nemzetiség megállapításánál milyen szempontokat fog a kormány figyelembevenni, még semmi sejt szivárgott ki. Valószínűnek tartják azonban, hogy a kormány szabadkezet fog adni mindenkinek annak meghatározásában, hogy milyen nemzetiségűnek tartja magát.

Lehetetlenné teszi a bűnügyi igazságszolgáltatást az új vasuti konvenció,

amely eltörli a beidézett tanuk ingyen vasuti jegyét és a tanut beidéző személyt kötelezi a jegy árának előzetes megfizetésére

Bucuresti-Bukarest, december 18. (Az Uj Kelet tudósítójától). A pénzügyminisztérium és a CFR. Autonom Pénztára között 1930 január elsejei kezdettel az ingyenes és a kedvezményes személyi szállításokra vonatkozólag a következő megállapodás jött létre: ötven százalékos kedvezményre jogosító igazolványt kapnak az 1877—1858-as háború veteránjai, a vak hadirokkantok, a hivatalos ügyben utazó minisztériumi tisztviselők, képviselők és szenátorok. Teljesen ingyen utaznak: A királyi és a főhercegi ház tagjai, a miniszterek és az államtitkárok, az újságírók, akik összesen 400 drb. permist fognak kapni. Az állami tisztviselők 12 drb. egy-egy utazásra jogosító féláru, állami tisztviselők feleségei, és kiskorú gyermekei hat egy-egy utazásra jogosító féláru, az állami nyugdíjasok szintén hat egy-egy utazásjogosító féljegyet kapnak. 25 százalékát fizetik a rendes tarifának, a hadiárvak, a hadiözvegyek és a hadirokkantak, azonban évenként

csak hat utazásra jogosultak.

Ötven százalékos utazási kedvezményben részesülnek az állami iskolák tanulóit, a főiskolák hallgatói vakáció ideje alatt egyszéri haza- és visszautazásra. Km.-ként és tengelyenként 4 lejért szállítja a CFR. a királyi ház, a régens tanács tagjainak a szalonkocsiját, valamint a miniszterek, államtitkárok, metropolita, a kamara és a szenátus elnökeinek, Presan és Averescu tábornoknak a szalonkocsijait.

Lényegében ezek az új diszpozíciók az eddigi helyzettel szemben legfeljebb annyi újat tartalmaznak, hogy a kedvezmény-differenciát a jövőben az illetékes minisztériumok fogják fedezni. Sokkal nagyobb meglepetés és ugyanakkor szinte megdöbbentő ennek a konvenciónak az a paragrafusa, amely a büntető ügyekben beidézett tanuk és informátorok utazási kedvezményeiről rendelkezik. A megállapodás szerint a jövőben a büntető ügyekben beidézett tanuk és informátorok vasuti költségeit

azok fogják fedezni, akik beidezésüket kívánják, illetőleg, akiknek beidezésük érdekében áll. Ez az intézkedés egy magában alkalmas arra, hogy teljesen illuziórússá tegyék az egész igazságszolgáltatást. Végeredményében a büntető ügyek legnagyobb részének a feljelentőnek legfeljebb morális elégtétele van a bűnügyi eljárás bevezetésével. Sokszor egészen bagatell ügyekben óriási távolságokból kell beidézni tanukat és így az eddigi teljesen ingyenes utazási kedvezmény mellett is a vidéki tanuk kihallgatása legnagyobb nehézségekbe ütközött. Könnyen elképzelhető most már az a helyzet, amely abban az esetben fog előállni, ha a tanu vasuti költségeit az érdekelteknek, tehát a feljelentőnek kell viselni. Ez az intézkedés minden valószínűség szerint az ország jogászköreinek egyhangú felháborodását fogja maga után vonni, amennyiben az igazságügyi minisztérium közben ezen a paragrafuson módosításokat nem eszközölnek.

„Szóban és írásban mindenki terjesztheti antiszemita meggyőződését”

Madgearu miniszter elképesztő válasza Fischer József dr. interpellációjára

Bucuresti-Bukarest, december 18. A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt dr. Fischer József szólalt fel és meginterpellálta a kormányt a jasi ügyetemen néhány nappal ezelőtt történt antiszemita zavargások ügyében. Elmondotta Fischer József dr., hogy Sumuleanu professzor előadása után az antiszemita diákok minden különösebb ok nélkül nyilván az előre megbeszélte terv alapján rátámadtak a zsidó kollegáikra. Az antiszemita diákok lezárták a terem ajtóit, hogy a menekülés útját elzárják előlük. Egy részüket az emeleti folyosóra szorították, ahonnan ledobták őket az udvarra. A zsidó diákok összetört tagokkal, ájultan terültek el a földön. Több zsidó diák fejrepedést szenvedett.

Fischer József dr. felmutatja ez után a kamarának a zavargások áldozatairól felvett fényképeket és barbárnak minősíti a jasi diákság viselkedését. Sumuleanu professzor megtudta volna akadályozni a verekedéseket. Ő azonban nem csak hogy ezt nem tette meg, de egy zsidó diákot, aki hoz-

zá menekült segítségért, tetleg bántalmazott. Ugyanígy járt el Sumuleanu professzor aszisztense is. Kéri a két tanár ellen a legszigorúbb vizsgálat megindítását. Kéri továbbá, hogy alkalmazzanak büntető szankciókat a verekedésben résztvevő diákok ellen, kiknek neveit a jasi rendőrség birtokában vannak.

A felszólalásra a kormány nevében Madgearu pénzügyminiszter válaszolt. Igéri, hogy az illető reszortminiszterek meg fogják tenni a megtörő intézkedéseket. Romániában bárki szóban és írásban szabadon terjesztheti politikai meggyőződését és a kormánynak

nem áll módjában antiszemita agitációkat megakadályozni. Botrányok inszenálásán azonban nem téri a kormány.

Madgearu ezután kéri a képviselőket, hogy a költségvetés vitájának sürgősségére való tekintettel mondjanak le az e hétre tervezett interpellációról.

Dr. Luceán szociáldemokrata kéri, hogy a lupényi mézszárlások ügyében csütörtökre kitűzött interpellációkat tarthassák meg, majd Madgearu újabb intervenciójára megállapodnak abban, hogy a lupényi interpellációkat a karácsonyi szünet utáni első szünnapokon

A Matild-viz

egyetlen banketten sem hiányozhat mert ez a vezető márka.

fogják a képviselők elmondani.

Áttérnek a napirendre, amelyen 1930 évi költségvetés vitája szerepel. Matild haiescu kormánypartii az első felszólaló aki helyesli a költségvetést. A kormány ott eszközölt redukciónkat, amelyek azok lehetők voltak és azokat a költségvetéseket emelte fel, amelyeknél az emelés elkerülhetetlen volt.

Kreuter a németpárt nevében bírálja a költségvetést. Élesen támadja az előző kormányok, különösen a liberálisok gazdaságpolitikáját, amelynek következményeit még most is éri az ország. Az adórendszer radikális revízióját kéri, mert az adóterhek a termelő osztályokra nehezdednek.

Crisán többségi szóval fel ezután Elfogadja a költségvetést, amelyet jónak talál.

Buzdugán régens özvegyének nyugdíja

Bucuresti-Bukarest, dec. 17. A kormány elhatározta, hogy Buzdugán régens özvegyének havi 60.000 lej nyugdíjat, továbbá évi 200.000 lakbért juttató törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé.

December 28. — a „Habbimah” műkedvelő társaság előadása a kolozsvári magyar színházban. Pár hónappal ezelőtt egy pár lelkes kolozsvári fiatal ember kezdeményezésére megalakult Kolozsváron a „Habbimah” jiddis műkedvelő társaság. Nagy és merész elhatározás volt minálunk, ahol minden ilyen kezdeményezés rendszerint kudarc szokott követni. Az eredmények azonban igazolták a Habbimah lelkes gárdáját. Forró premieri hangulatban, táblás ház előtt mutatkozott be legelőször a Habbimah fiatal gárdája és az első kísérlet fényesen sikerült. A kolozsvári zsidóság imponáló egyöntetűséggel állt a Habbimah mellé. Azóta a kolozsvári műkedvelők már a vidéki városokat is meglátogatták, sőt most készülnek a harmadik premierre. Folyó hó 28-án a kolozsvári magyar színházban bemutatásra kerül Josef Latainernek „Der Messias” című életképe. A műkedvelők nagy ambícióval készülnek erre az estélyre és remélhető, hogy a kolozsvári zsidóság ezuttal is táblás házzal fogja honorálni farsadóját.

Jogi előadás a Magánalkalmazottak Szakszervezetében. Folyó hó 20-án, pénteken este 8 órakor, szakszervezetünk helyiségünkben, Str. Gogalniceanu (v. Farkas utca) 7 szám alatt, szervezetünk ügyeise, „A jog fejlődése a különböző társadalmakban” címen előadást tart. Ezen tanulmányoknak igérkező előadáson minden érdeklődő szívesen lát a Magánalkalmazottak Kulturális Zottsága.

SARCIPOK

NORVEGIABÓL
AZ OROK TEL
HAZAJABÓL

HOCIPÖK

A LEGTARTÓ-
SABBAK ES LEG-
ELEGANSABBAK

FŐKÉPVISELET ROMANIA ES BULGARIA RESZERE, BUDAPESTI, BUCURESTI, PAS-VILAGROS

A New-York étteremben

December 19-től kezdve a hirneves **Dudus** teljes zenekarával játszik.

Egy ba dezései

Az orosz és pe
állit

Bucuresti-Buk
hamed Essad
sok közül való.
ben is — má
szovjet kezére k
a Kaukaszuson k
rösök gyürtjébe
ténétét és az ol
ban, egy rend
írja le: „Ol und
sche Verlags-An
könyvnek egyik
mányzóságban é
Ebből vesszük
leteket:

Aserbeidjan eg
és a déli Kauka
látni kis, félig
szokásos minaret
lomok tornya n
a „kipta”, vagy
vagy tartós tele
mád testvéreikk
szokásos népvise
talpig fegyverbe
földműveléssel fo
lehet a földet m
többi törzseihez
mádok, harcosok
mohamedánokka
ron a kereskedő
ják.

A ka
A zsidókat sz
lakóinak tekintik
bevándorolt ideg
voltak Aserbeidj
ráni lakosság Za
kesztánból és M
rolt. A legendák
zsidója egy Sz
Babylonból Kris
hány évszázadd
szágba. Utódai h
voltak az Arsak
egyikük, Sashab
gadir”, azaz udv
koronát az új k
garattól származ
hercegi Bagratio
orosz óári család

Ahol
goso

Egy másik lej
ezredekkel ezelő
mögött lakott, a
háborút és végül
janba vándorolt
zsidók törzsfői
perzsa sáhnak, l
még ma is létez
keresztül hatalm
amelyben azonb
tája, a nemeseke
A zsidóság akko
vallása volt. Am
kazust, ahol a
meghódították,
többi lakóival e
tek, a cári Oros
megállapított m
séget, azzal az
Krisztus születé
Palesztinából, ig
refeszítésében m
állítás tudomá
vitás, a cár meg
valószínűleg azé
kelést elkerüljöz

A h
Ezek a zsidó
a törzs régi dic
szük analfabéta
pásztor, akik s
nyek és hagyó
zsidóitól erősen
nyeket, amelye
XII. században
Ezen törvény e
ügyekben telje
hamedánokkal
aserbeidjain szö
riat”, az egyhá
Csak egyes kéré
vénnyel szabály
követett gyilk
gyilkosnak, ha

Egy bakui olajmagnás árdekes felfedezései Aserbeidjan vad zsidó törzseiről

Az orosz és perzsa határon tanyázik egy nomád zsidó törzs, akinek ősei állítólag a babyloni fogságból kerültek Aserbeidjanba

Bucuresti-Bukarest, december 18. Mohammed Essad bey a bakui olajmagnások közül való. Amikor Georgia két ízben is — másodsor véglegesen — a szovjet kezére kerül, menekülnie kell és a Kaukázuson keresztül szökik ki a vörösök gyűrűjéből. Menekülésének történetét és az olajmagnások életét Bakuban, egy rendkívül érdekes könyvben írja le: „*Öl und Blut im Orient*“ (Deutsche Verlags-Anstalt, Stuttgart, 1930). E könyvnek egyik fejezete a kubai kormányzásban élő „vad zsidók”-ról szól. Ebből vesszük az alábbi érdekes részleteket:

Nomád zsidó törzsek

Aserbeidjan egyes vidékein, a steppeken és a déli Kaukázus sziklaormain gyakran látni kis, félig rombadott telepeket, a szokásos minaretek és a keresztény templomok tornya nélkül. Ezek az „*aul*”-ok, a „*kip*ta”, vagy „*Bani Israel*” átmeneti vagy tartós telepei. E falvak lakói nomád testvéreikhez hasonlóan az ország szokásos népviseletében járnak, állandóan talpig fegyverben és a legjobb esetben földmiveléssel foglalkoznak. Ott, ahol nem lehet a földet művelni, a zsidók az ország többi törzseihez hasonlóan juhászok, nomádok, harcosok, néha rablók is, akik a mohamedánokkal közösen a perzsa határon a kereskedők karavánjait fosztogatják.

A kaukázusi hercegek ősei

A zsidókat szomszédaik az ország ősi lakóinak tekintik, tetát nem mint másutt, bevándorolt idegeneknek. Ők már akkor voltak Aserbeidjanban, amikor a mai türáni lakosság Zaratustra országába Turkesztánból és Mongolországból bevándorolt. A legendák szerint Aserbeidjan első zsidója egy Schambat nevű volt, aki Babylomból Krisztus születése előtt néhány évszázaddal menekült Örményországba. Utódiái hadvezérek és hűbérurak voltak az Arsakida királyi család alatt és egyikük, Schambat Bagarat, örökös „tagadír”, azaz udvari ember volt, aki a koronát az új király fejére tette. E Bagarattól származik a hatalmas kaukázusi hercegi Bagration-család, amely később az orosz cári családdal is rokonságba jutott.

Ahol a zsidóság a kiváltságosok vallása

Egy másik legenda arról szól, hogy évszázadokkal ezelőtt a „*kip*ta” egy aranyfal mögött lakott, ahol hét királlyal viselt háborút és végül is legyőzve, Aserbeidjanba vándorolt ki. A középkorban a zsidók törzsfői önálló hűbéresei voltak a perzsa sahnak, büszke hercegek, amelyek még ma is léteznek és néhány évszázadon keresztül hatalmas királyságot alkottak, amelyben azonban csakis a harcosok szektája, a nemesek és a királyi voltak zsidók. A zsidóság akkor a kiváltságos osztály vallása volt. Amikor a cárok a déli Kaukázust, ahol a kipta egyik része lakott, meghódították, ezek a zsidók az ország többi lakóival egyenjogúsultságot követeltek, a cári Oroszország többi zsidó lakosára megállapított megszorítások alóli mentesítést, azzal az indoklással, hogy ők még Krisztus születése előtt vándoroltak ki Palesztinából, így tehát Krisztus keresztrefeszítésében nem bűnösök. Noha ez az állítás tudományos szempontból feletlen vitás, a cári mégis eleget tett a kérésnek, valószínűleg azért, hogy egy esetleges felkelést elkerüljön.

A hajdani dicsőség romjain

Ezek a zsidók ma teljesen elfelejtették a törzs régi dicsőségét. Legnagyobb részük analfabéta, kemény harcos, vagy pásztor, akik sajátos szokásaik, törvényei és hagyományaikban a világ többi zsidóitól erősen különböznek. A törvényeket, amelyek szerint ma a kipta él, a XII. században Rustem Kahn hozta. Ezen törvény szerint a zsidóknak belügyekben teljes szabadságuk volt. A mohamedánokkal való vitáknál az „adat”, az aserbeidjan szokásjog és nem a „*schariat*”, az egyházi jog volt az irányadó. Csak egyes kérdések voltak külön törvénnyel szabályozva, így a zsidókon elkövetett gyilkosságért járó büntetés. A gyilkosnak, ha mohamedán is volt, le

kellett nyuznia az áldozat bőrét, azt ezüsttel megtölteni és vérdíjjul a meggyilkolt családjának átadni. Ezt a szokást azonban csak ritkán követték, mert a zsidók, mint a többi aserbeidjani törzs, inkább a vérbosszút választották. A vérbosszu, amely 1920-ig a mohamedánoknál és a zsidóknál törvényesen meg volt engedve (a keresztényeknek tiltotta vallási parancsuk), a kiptánál megszabott szerzőtással történt, a falu bírójának és a rabbinak a felügyelete alatt, akik annak szabályos lefolyásáért felelősek voltak.

A vérbosszu különös szerzőtása

A gyilkosság után a gyilkos családját értesítették, hogy három nap leletével a meggyilkolt családja bosszujának lesznek kiszolgáltatói. A gyilkos családja e három napot arra használta fel, hogy valamilyen hegyes csúcsra menekült és ott védelmi állásba helyezkedett. Ha három héten belül a meggyilkolt családja nem tudott bosszút állni, akkor a falu bírójának és a rabbi avatkoztak az ügy elintézésébe és megállapították, a vérdíjat, valamint kibékítették a családokat. A bűnösöknek meg kellett csókolniuk a meggyilkolt családjának sarujára tapadt port. Magát a gyilkost két évre száműzték, azután visszatért a faluba és a meggyilkolt családjának tagja lett, ahol ettől kezdve a család kedvence lett.

A „*kip*ta” nem veszi be az idegen zsidót

Az idegen, különösen orosz zsidóval szemben a kipta ellenséges érzésekkel viseltetik, amiben nagy része van a nyelvi különbségnek; a kipta tagjai „*tatisch*” nyelven beszélnek, ami az aserbeidjani, perzsa és héber nyelveknek a keveréke. Idegen zsidót nem eresztenek a zsinagógába, ugyisint igen ritkák a házasságok a kipta tagjai és idegen zsidók között. Szomszédaikkal, a mohamedánokkal és a keresztényekkel a lehető legjobb viszonyban élnek és igen gyakori a vérbarátság. Ezt egy kőtök, hogy a fegyvereket kölcsönösen kicserélik, bal karukat felmetszik és a sebből vért szivnak. Ezen szerzőtás után „*haradaschlar*”-nak nevezik egymást, testvéreinek tekintik egymást és eszerint is kezelik őket. Előfordult, hogy egy 1000 ezer főből álló mohamedán törzs kötött ilyen vérbarátságot a kiptával.

Zsidók, vagy eretnek mohamedánok?

A kipta tagjainál divik a többnejűség; a 2-3 asszony nem lakik egy fedél alatt, hanem egymástól távol álló házakban. A nőilen férfiakat lebecsülik és nem tekintik őket a kipta teljes jogu tagjainak, ezeknek fegyverviselési joguk sincs.

Igen vallásosak a kipta tagjai, de a zsidó vallási törvények mellett átvették a környező mohamedánok, keresztények és bálványimádók számos szerzőtását. A mohamedánok azt tartják, hogy a zsidók régente szintén muzulmánok voltak, akik valamilyen tévedés folytán lettek zsidók. Ezért hívják „*hiptának*”, azaz tévelygőknek.

Névleges szovjetresim alatt

Essad bey érdekes könyvében azután részletesen foglalkozik a zsidók felkelésével

Kolumbia Parfüm Szappan Hajpiz

Parfümeria

Lady

Kerje különlegességeit

Perle de Paris

Jockey-Club

CORSO

vel; azokkal a harcokkal, amelyeket a törzs a többi törzssel folytatott és a szovjetkormány beavatkozásával, Lenin személyes intervenciójával. A kubai kormányzásban élő törzsek azonban nem tűrték az idegen beavatkozást és a szovjet csapatokkal szemben egységesen léptek fel. Végül is egy triumvirátust külték ki

(egy zsidót, egy örményt és egy mohamedánt), akik az orosz tengerészek segítségével ott is bevezették a szovjetrendszert. De csak hivatalosan, mert a triumvirátus nem merészkedett Kuba városán kívül és a kormányzásban élő törzsek ma is a régi rendszer szerint, függetlenül élnek.

Dr. K. J.

Még dühöng a vihar Észak-európában

Hajók sülyednek el a tomboló viharban, gátakat tör át a tenger és szökőár pusztítja a partokat

Napról-napra érkeznek a jelentések a csaknem egész Európában dühöngő vihar pusztításairól.

Londoni távirat szerint Shoernes kikötőből pénteken éjszaka a vihar elszakította horgonyáról a „*Tormentor*” angol torpedórombolót, amelyen négy matróz tartózkodott. Minden jel arra vall, hogy a hajó neki vágodott a parti szirtnek elsülyedt és a matrózok a tengerbe veszttek.

Amszterdami jelentés szerint egész Hollandiában árvízveszély lépett fel. A szökőár mindenütt nagy pusztításokat vitt véghez. Marken városát teljesen elöntötte.

Newyorkból jelentik, hogy a Bremen

három napos késéssel befutott Newyork kikötőjébe. A hajó a nagy viharban meglehetősen súlyos sérüléseket szenvedett. Az utasok legnagyobb része megbetegedett. Berlinből táviratozzák, hogy Északi és Keleti tengeri partvidéken dühöngő orkán még mindig nem hagyott alább. Schleswig-Holsteinban a vihar okozta szökőár több kilométer szélességben elöntötte a partvidéket.

Párisi jelentés szerint a napok óta dúló vihar teljesen elszigetelte Sein szigetét és csak most sikerült a lakosságnak, amely napok óta kagylókkal és tengeri madarakkal táplálkozott, valami csekély lisztet és élelmiszert juttatni.

Amszterdamból táviratozzák, hogy az Arneand szigetét védő gátat a tenger áttörte. A víz nagy kiterjedésű földet árasztott el.

Linzből táviratozzák, hogy az engel-hardsfeldi erdőség fölött nagy vihar vonult el. A vihar megörjítet egy egyedül élő özvegyasszonyt, aki kötelet húzott, kimászott az ablakon és a kötélbe kapaszkodva lógott a sötét éjszakában. Mire észrevették már teljesen megőrült.

Szofióból jelentik, hogy a Turtukai partvidéken, a Fekete-tengeren elsülyedt a „*Krisztov Botev*” bolgár tehergőzös. Nyolc főnyi legénységéből csak a kormányos és a fűtő maradt életben, a többiek a tengerbe veszttek. A kormányos és a fűtő a tengerbe ugrott és egy bordéba kapaszkodott míg egy román gőzös megmentette őket.

Hirdessen az „UJ KELET”-ben

Már nem hiányzik!

mert minden rádió szaküzletben kapirató a legmodernebb

4-csöves hálózati

Standardtype

vevőkészülék.

Gyári leaikat: TUNGSRAM S.A. CLUJ

A jubiláris konferencia egyetlen problémája: a Szövetség pénzügyi bázisának megteremtése

— Hozzászólás az Uj Kelet konferenciái ankétjához —

Irtá: Ing. Noszín Mór

A marosvásárhelyi helyi csoport régi kipróbált cionisták sugalmazására — reorganizációs-párt néven konferenciális pártot alakított. A reorganizációs-párt programjának tengelye a Szövetség és az alapok központjainak Kolozsvárról Temesvárra való áthelyezése. Ez az áthelyezés a bölcsék köve a reorganizációs-párt szerint, amellyel minden probléma meg lesz oldva. Temesvár egy ideig rezerváltan viselkedett az áthelyezés tervével szemben, legutóbb azonban már olvashattuk azt a proklamációt, amely szerint a temesvári cionista helyi csoport engedve a nyomásnak magáévá tette a reorganizációs-párt programját s amennyiben a konferencia az áthelyezés mellett fog dönteni hajlandó a vezetés ödiumát vállalni. A temesvári helyi csoport nyílt fellépése az áthelyezés kérdése mellett, állásfoglalásra kell hogy bírjon minden aktív cionistát.

A tárgyi okok serege a Temesvárra való áthelyezés ellen szól, amelyet itt felesleges részletezni. Személyi okok miatt volna indokolt az áthelyezés? Kolozsvárt nincs megfelelő vezető garnitúra, mondják az áthelyezés mellett érvelők. Az a vezető munkára alkalmas cionista, aki Kolozsvárt van, fáradt a tízéves szakadatlan munkában (vagy kritikában) s különben sincs megközöttük az a harmonia, amely a munka biztosításának a feltétele. Ennek a felesleges megállapításnak ellentmond az, hogy Kolozsvárt az egyes vezető cionisták között a pártok közötti differenciálódásból eredő cionista felfogásbeli különbség tényleg meg van, s hogy Kolozsvárt sok olyan cionista van, aki tízéves fáradhatatlan cionista munkára hivatkozhatik. Feltételezem dr. Nobel Sándor véleményével ellentétben, hogy Temesvárt is van alkalmas vezető garnitúra, amely esetleg munkaképesebb lehet, mint a kolozsvári. Ez a feltevés az egyetlen minusz Kolozsvár részére.

Vizsgáljuk meg a legfontosabb személyi okot az elnök kérdésénél. Ennél a pontnál Temesvár marad minuszban Kolozsvárral szemben.

Az összes tárgyi okok az áthelyezés ellen szólnak. A személyi kérdésnél a vezető garnitúra látszólag Temesvár mellett bizonyít az elnök személye Kolozsvár fölényét jelenti. A konferencia fog ebben a kérdésben dönteni!

A konferenciának s az erdélyi cionista szervezetnek két problémája van, amely megoldásra vár, mert ezek megoldása nélkül csöndes vegetálás lesz a Szövetség élete, akár Kolozsvárt, akár Temesvárt lesz a központ. E két probléma a szervezeti és pénzügyi, vagy ha még egyszerűsíteni akarunk a pénzügyi kérdés marad, mint elintézésre váró kategorikus imperatívusz. Erdélyben ma nagyon sok zsidó van, aki a cionista célkitűzések híve, anélkül, hogy szervezeten tagja lenne a helyi csoportokon keresztül a Szövetségnek. Az állandó szervező munkához szükséges munkaerőknek beállítása s a központi iroda zavartalan működése pénzkérdés. A vidéki helyi csoportok s vezető cionisták — tiszteletet a kevés kivételnek — egyszer egy évben megszavazzák a Szövetség költségvetését de lelkiismeretlen nemtorodómsággal magára hagyják a központot egész éven keresztül, amikor a pénz tényleges kifizetéséről van szó. A mindenkori központ csak olyan mértékben tehető felelőssé az elért eredményekért amilyen mértékben anyagi támogatást kapott. A Szövetség anyagi ügyeinek rendezése csak a helyi csoportokon keresztül történő egyéni hozzájárulásokkal érhető el. Aktív és passzív szavazati joga az erdélyi cionista relációban a jövőben csak annak legyen, aki a sékel mellett szervezeti hozzájárulását is hiány nélkül teljesítette. Minimális számat véve fél a helyi csoportok útján azonnal beszervezhető volna 1500 fizető tag. Minden szervezetet a szervezet tagjai kell, hogy eltarssanak; minden olyan irányu tö-

rekvés, amely a szervezet tagjait a pénzügyi hozzájárulástól mentesíteni akarta, meddő maradt és nem is méltó egy komoly szervezethez. A szervezeti hozzájárulás mindenki részére havi hatvan lejben volna megállapítandó. Ebből a hatvan lejből husz legyen a helyi csoporté, negyven lej a Szövetség központjéé. Ezeröttszáz fizető taggal biztosítva lesz a Szövetség pontos és precíz munkája, mert ez havi hatvan ezer lejt jelent a Szövetség központjának. Ha a 24-ik órában meg tudjuk oldani ezt a kérdést, akkor várható egy fellendülés az erdélyi cio-

nista életben. Ha pedig megoldatlan marad a pénzügyi kérdés, akkor az azt jelenti, hogy Erdély cionistái még nem érték arra, hogy felismerjék a Szervezet fontosságát s akkor akár Kolozsvár, akár Temesvár lesz a Központ, — ha ugyan akad vezetőség, amely a pénzügyi feltételek biztosítása nélkül a vezetést vállalni fogja — az erdélyi Cionista Szervezet végleges dezorganizáció előtt fog állani.

Ha a pénzügyi kérdéseket elintéztük, a többi probléma mind ennek függvénye lévén, saját magától megoldást fog nyerni.

Munkácson helyreállott a hitközségi béke

A békekötés érdekes 10 pontja

Cluj-Kolozsvár, december 17. A háború után nemcsak az erdélyi, de a többi utódállamok orthodox zsidóságában is felütötte a fejét a sajnálatos szakadási tendencia. A Csehszlovákiához csatolt Ruszinszókban a helyi párt nem tudott megérteni egy akolban a munkácsi rabbi híveivel. A szakadások, minthogy a csehszlovákiai kultusztörvény csak kétféle zsidó hitközséget ismer el, kongresszusi hitközség címen alakítottak külön hitközséget.

Ez az áldatlan szakadás a testvérharcnak és pártvillongásoknak legszerecséltenebb formát termelte ki. Végre is győzött a belátás és megértés szelleme és a két hitközségi frakció aláírta a békét. Minthogy a kibékülés pontjai rendkívül érdekesek és nálunk is aktuálisak az alábbiakban közöljük azokat:

1. A belzi chászid párt, vagyis azok, akik kongresszusi hitközség néven csoportosultak, feladják különállásukat, s visszatérnek az orthodox hitközségbe, kiengesztelik a főrabbit s a rabbiságot az őket ért sértetéseik miatt.

2. A belzi párt „Máchziké Hádosz”

imaházának megmarad az ő teljes állósága s imarendje megmarad úgy, ahogy azt a belzi rebbe megállapította. Vezetőiket is önállóan választják meg.

3. A volt szecesszionisták 100 ezer cseh koronát kaptak, hogy alkalmazottait a rabbijukat végkielégítéssel elbocsássák. Ha a peszáchi liszteladason kellő haszon fog mutatkozni s béke fog a hitközségben uralkodni, még 10 ezer csehkoronát kapnak.

4. A hitközség átveszi a belziek baromfivághidját, olyan értékben, amit fizettek érte elszakadáskor.

5. Mihelyt a hitközség egységes lesz, a kilépettekre kimondott rituális megbizhatatlanság (iszúr) hatályát veszti.

6. A kilépettek kötelesek bejelenteni a hatóságoknak hitközségük feloszlását.

7. Aki békétlenkedést kísérel meg ezentul, azt a „Máchziké Hádosz” (belziek) imaházában nem engedik imádkozni.

8. A kielégített hitközségi alakulat kiállít egy nyilatkozatot, hogy semmiféle követelése nincs többé. Az eddigi rabbi Grünfeld Salamon nem dönthet ezentul vallásügyi dolgokban a mun-

Vesse emlékezetébe, hogy

1. Ha kőhög, rekedt, meg van hűlve használjon azonnal egy üveg Dr. Biró-féle Sirol-t. Ára Lei 100.
2. Kőszvény, csusz, reuma ellen, „Castain” bedörzsölőt vegyen, a hatás elmaradhatatlan. Egy üveg ára Lei 100.
3. Ha náthás, nátházal bántja, mely minden bajnak a kuforrása, siessen a legközelebbi patikába egy kis doboz Dr. Biró-féle „Mentoral” kenőcsért, használata által megelőz sok komoly bajt. Ára Lei 30.
4. Mint nagyszerű kőhögés, rekedtség ellenes cukorkát az évtizedek óta bevált „Cseresznye szeleteket” szopogassa. Elsőrangú készítmény! Próbadohoz Lei 30, nagyobb doboz 45 lei.
5. Kicserepedett, szétlőtt kifujt arcot, kezét pár nap alatt rendbe hozza a Dr. Biró-féle Havasi Gyopár Crém, 1 téglly ára 40 Lei.

Minden szerek bármely gyógyszerárban kaphatók, ha véletlenül valahol nem volna, tessék megrendelni a főraktárból:

Dr. BIRÓ gyógyszerár Cluj-Kolozsvár, Fótér.

kácsi rabbiság területén a főrabbi engedélye nélkül, csak saját családtagjainak vallási kérdéseit intézheti el. Vallási megbízhatósága a béke megkötése után, a munkácsi főrabbi részéről is, teljesen kifogástalan.

9. A „Máchziké Hádosz” imaház nem fogadhat fel szombati siúr előadásra szónokot (magid) csak a főrabbi engedélyével. A főrabbi már most is beleegyezik az eddig akceptált Grosz Ch. D. magid ilyenmü működésébe.

10. A hitközségi szabályzat ellen petícionálók, kötelesek érvényes formában visszavonni petíciójukat.

Százmillió dolláros kölcsönt vesz fel Ausztria

A kölcsönt a Morganbankhoz közvetíti

Bécs, december 18. A Naugkeits-Wettblatt közli az Ausztria és Olaszország között történt barátságos közeledés előzményeit. Eszerint Schober kancellár röviddel hivatalbalépése után formális jegyzéket intézett az olasz kormányhoz, amelyben behatóan ismertette Ausztria helyzetét és arra kérte az olasz kormányt, hogy közölje állásfoglalását.

Amikor a jegyzékre egy ideig nem érkezett válasz, Egger római követet Bécsbe rendelték és Auriti bécsi olasz követ is hazautazott Rómába. A tárgyalások folyamán sikerült Olaszország aggodalmait eloszlítani, úgyhogy a múlt hét elején Auriti követ közölte Schober kancellárral, hogy Olaszország elhárította azokat az akadályokat, amelyek eddig az osztrák kölcsön felvételének útjában állottak.

Ausztria százmillió dollár kölcsönt óhajtott felvenni a Morgan-bankhoz közvetítésével. A kölcsönt, mint a lapok közlik, nagyszabású munkálatokra akarják fordítani.

Karácsonyra könyvet Lepage cserélhet, visszaküldhet

— Kérjen jegyzéket — Siessen, nem tetszöt

Hajfestés

„KOMOL” párisi hajfestőszer 18 természetes színárnyalatban létezik. Ezzel öszülő haját 15 perc alatt a legnagyobb biztonsággal az eredeti színére festheti vissza. Kérje a „Komol”-t az Ön fodrászánál. Vezérképviselő: Oradea, Str. Delavrancea 28. L., ahonnan díjtalan prospektust kaphat.

... A művész hangja minden fokozatában és arnyalatában érvényesül ...
BENJAMINO GIGLI

A PHILIPS HANGSZÓRÓK az éneket eredeti szépségükben és természetesen adják vissza.

A PHILIPS HANGSZÓRÓK különféle modelljei változatos szinpompában és nagy választékban kaphatók.

A PHILIPS HANGSZÓRÓK

MŰVESZI TELJESÍTMÉNY A ZENEÉRTŐK SZÁMÁRA

Kérje kereskedőjét, hogy mutassa be otthonában!

Csütörtök, 1929 december 19

Az Uj Kelet az zsidóság n...
Főjelős szerkesztő:
Bukaresti szerk...
11 Junie 12
Uj Kelet c...
forrás megj...

— Kasztn...
ZO-ban. A...
kisternében m...
száma halgat...
mindvégig élve...
Kasztner Gy...
nyekről és az...
előadó megke...
zolta az esemé...
vevője volt és...
kat, melyek a v...
sodtak. Rámutat...
tempója ország...
menyek reakció...
megindult.

— A dési Z...
ezuton mond k...
Parádé Ferenc...
nagybecsű adom...
egylet nemese...
közzájárultak.

— A CFR n...
szélhámós e...
Aradról jelentik...
és jó megjelen...
héten Veres Józ...
tében. Nicolescu...
nak nevezte mag...
vel meg tudta t...
kereskedőt. Az...
megbízást adott...
mások szállítá...
részére és bizt...
lejt vett fel a k...
ezer lej értékű...
kódó elszállította...
ba, anol azonban...
a szállítmányt át...
tórium részéről...
senki. A becsap...
az esetet az arad...
indították a nyo...

— Kifosztott...
ügyvéd irodáját...
retlen tettesek ál...
Augustin Márto...
irodájába. A bet...
kasszáját, ahonnan...
és értékpapirokat...
szász városi rend...
túnyról az ország...
seanrumait, ahol...
zést a tettesek el...

— A keletpor...
másokra érkez...
Kiránduló néme...
jelentik: A kele...
másokról érkezett...
német telepések...
nélkül kelt át az...
továbbításuk nag...
A hatóságok remé...
igyekezők egy tr...
belül utba indi...
család azt az óhaj...
hogy Braziliába...
Ezeknek ügye...
oldáshoz.

Most...
Spitz...
mert azle...
karác...
soha

Férfi gyapju...
Férfi gyapju...
Férfi bélelt b...
Női bélelt na...
Női angol ha...
Női gyapju a...

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemese erdeilyi és bászog...
 Szerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
 Bekerestési szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str.
 11 Junie 12
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a...
 forrás megjelölésével engedjük meg.

Kasztner Gyula előadása a WIZO-ban. A kolozsvári WIZO a Newyork...
 kistermében megtartott teadélutánján nagy...
 számú halgatóság előtt igen tanulságos és...
 mindvígig élvezetes előadást tartott tegnap...
 Kasztner Gyula a palesztinai véres esemé...
 nyekről és az országépítés perspektíváiról. Az...
 előadó megkezdte és pregnans színekben vá...
 zolta az eseményeket, melyeknek aktív részt...
 vevője volt és feltárta azokat a tanúságo...
 kat, melyek a véres eseményekből kikristályo...
 sodtak. Rámutatott arra az intenzív és gyors...
 tempójú országépítő munkára, mely az ese...
 mények reakciójaként a világ minden táján...
 megindult.

A dési Zsidó Jótékony Nőegylet
 ezton mond köszönetet dr. Pop Viktor, dr.
 Parádó Ferenc és Kuirsák Károly uraknak
 nagybecsű adományaikért, melyekkel a Nő...
 egylet nemes célokat szolgáló rendezvényé...
 hozjárultak.

A CFR nevében csapott be egy
 szélhámos egy aradi kereskedőt.
 Aradról jelentik: Egy elegáns öltözötü
 és jó megjelenésű ember jelent meg a
 héten Veres József aradi kereskedő üzle...
 tében Nicolescunak a CFR hivatalnoká...
 nak nevezte magát. Megnyerő fellépésé...
 vel meg tudta tévesztetni a mit sem sejtő
 kereskedőt. Az állítólagos CFR tisztviselő
 megbízást adott a kereskedőnek 500 szal...
 mazsok szállítására a Munkás Szanatórium
 részére és biztosíték címén tizenötezer
 lejt vett fel a kereskedőtől. A huszonöt...
 ezer lejt értékű 500 szalmazsákot a keres...
 kedő elszállította a Munkás Szanatórium...
 ba, ahol azonban nem voltak hajlandók
 a szállítást átvenni, miután a Szana...
 tórium részéről azt nem rendelte meg
 senki. A becsapott kereskedő jelentette
 az esetet az aradi rendőrségnek, ahol meg...
 indították a nyomozást a szélhámos ellen.

Kifosztották egy szászvárosi
 ügyvéd irodáját. Tegnap éjszaka ismer...
 tetlen tettesek átkulccsal behatoltak dr.
 Augustin Márton szászvárosi ügyvéd
 irodájába. A betörők feltörték az ügyvéd
 kasszáját, ahonnan több mint százezer lejt
 és értékpapírokat vittek el magukkal. A
 szászvárosi rendőrség értesítette a bün...
 tényéről az ország különböző rendőrségi
 szerveit, ahol megindították a körö...
 zést a tettesek ellen.

A keletporoszországi határállomásokra
 érkeztek az oroszországi kiránduló német telepek.
 Berlinből jelentik: A keletporoszországi határállom...
 ásokra érkezett oroszországi kiránduló
 német telepek legutóbbi iratok és pénz
 nélkül kelt át az orosz határon s emiatt
 továbbításuk nagy nehézségekbe ütközik.
 A hatóságok remélik, hogy a Kanadába
 igyekvők egy transzportját négy héten
 belül utba indíthatják. Több telepes...
 esztől azt az óhaját juttatta kifejezésre,
 hogy Brazíliába akarnak kivándorolni.
 Ezeknek ugye csak később juthat meg...
 oldáshoz.

Magyarországon 143 érettségizett, 391 hat középiskolát és 3970 négy középiskolát végzett cseléd van

Budapest, december 18. A statisztikai hivatal kimutatása szerint a kenyérkereső nők Magyarországon az egész női lakosság 27 és fél százalékát teszik ki. Ezek közül 56 07 százalék östermelő foglalkozást üz, 12,90% cseléd, 11,77% az iparban helyezkedett el, míg a közszolgálatban és a szabad foglalko...

zasi ágakban a kereskedő nők 4,68 százalékot tesznek ki. A női munka a cselédi foglalkozási ágat kivéve az összes foglalkozási ágakban emelkedőben van. Érdekes, hogy a házi cselédek közül 143-nak van nyolc középiskolája, 391-nek hat osztálya és 3970-nek négy középiskolai osztálya.

Tüntettek a munkanélküliek a kolozsvári városháza előtt

A rendőrség több tüntetőt őrizetbe vett. Tegnap délben a vasuti vendéglőben kiosztották a munkanélkülieknek az első ingyen ebédet

Cluj-Kolozsvár, december 18. (Az Uj Kelet tud.) A munkaügyi inspektorátuson napok óta folynak a tárgyalások arra vonatkozólag, hogy a kolozsvári munkanélkülieket természetbeni segélyben részesítsék. Tegnap az erre a célra alakult bizottság dr. Pop Dénes elnöklele alatt ülést tartott, amelyen résztvettek a város és a kolozsvári rendőrség képviselői is. Elhatározták, hogy a népkönyha telábitásáig is szerződést kötnek valamelyik kolozsvári vendéglővel a munkanélküliek ételmezésére vonatkozólag. Már a tegnapi nap folyamán megállapodtak Decei vasuti vendéglővel ebben az irányban. A munkásság radikális szárnyának képviselői azonban nem akarták a természetbeni segélyt elfogadni és azt követelték, hogy a munkaügyi hatóságok készpénzben osszák ki a munkanélküli segélyeket. A hatóságok reprezentánsai nem fogadták el ezt az álláspontot, annál is inkább, mert a munkanélküliek többsége ugyancsak a természetbeni ételmelet foglalt állást.

Kedden, a késő esti órákban arról informálták a rendőrséget, hogy a munkanélküliek

egyresze uccai demonstrációkra készül. Még az este folyamán több házkutatást tartott a rendőrség azoknál, akiket az agitáció értelmi szerzőinek tartottak és a vizsgálat eredményeképpen az elmúlt éjjel a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte Baies Grigor, Pop Ferenc, Kőmives Gábor, Magy József és Ferenczi Simon munkás vezéreket.

Még néhány nappal ezelőtt a munkanélküliek delegációt menesztettek a városi tanácshoz, amelyben segélyezésüket kérték. A város a delegációt elutasította azzal az indoklással, hogy erre a célra nincs pénze. Ma reggel azután mintegy százhusz főnyi munkanélküli gyűlt össze a városháza udvarán és hangosan tüntetve a városi tanács ellen, követelték a segély kiutalását. A hatóságok azonnal közbeleptek, felszólításukra a tüntetők javarésze szétszéledt. Nehány tüntetőt letartóztattak és a kerületi rendőrségnek kihallgatták őket. A délelőtti folyamán rendőr és csendőrorjáratok cirkáltak a városban, azonban a legcsekélyebb rendezavarásra sem került sor. Ma délben már a vasuti vendéglőben kiosztották az első ebédet a munkanélkülieknek.

Három törvényjavaslat, amelyek fontos gazdasági törvényeket módósítanak

Módósítják a bánya, a kommercializálási és Kereskedelmi és Iparkamarákra vonatkozó törvényt

Bucuresti-Bukarest, december 18. (Az Uj Kelet tudósítójától). Vlad Aurel Ipar és Kereskedelmiügyi miniszter hétfőn terjesztette be a szenátusnak három igen fontos kereskedelmi törvény módósítására vonatkozó törvényjavaslatát. Az első törvényjavaslat a kommercializálási törvény harmadik paragrafusát módósítja. Ez a paragrafus tudvalevőleg a kommercializált állami vállalatok és köztulajdonú képező gazdaságok számára az ipar és kereskedelmiügyi minisztérium mellett egy, az összes kommercializált állami vállalatok fölött álló központi igazgatótanácsnak a felállításáról intézkedik. Ennek a tanácsnak a tagjai lesznek a Nemzeti Bank végrehajtó bizottságának egy aktív tagja, a bankok egyesületének egy delegátusa, akit három előterjesztett kandidált közül fog a minisztertanács kivá-

lasztani. Az ipar és kereskedelmi kamarák egy delegátusából, a mezőgazdasági kamarák uniójának egy delegátusából, a szövetkezetek általános tanácsának főtákarából, az állami halászlati igazgatójából, a közmunkaügyi minisztérium egy delegáltjából, a pénzügyminisztérium egy delegáltjából, a városok uniójának egy elnökéből, négy pénzügyi és gazdasági szakértőből, két jogtanácsosból, hat mérnökből. A betervezett módósító javaslat szerint a kommercializált állami vállalatok legfelsőbb tanácsának a tagjai nem lehetnek azok, akik valamely vegyes részben, vagy pedig szövetkezeti alapon álló vállalatnak az igazgató tanácsában benne vannak.

A másik módósító javaslat a Kereskedelmi és Iparkamarák Uniójáról szóló törvény 38. paragrafusán eszközölt változásokat. A Kereskedelmi és Iparkamarák Uniójának részére a pénzügyigazgatóságok vissza fogják tartani az érdekelt kamarák részére inkasszált jövedelemből azokat a kötelező hozzájárulásokat, amelyek még nem lettek kiegyenlítve. Ezeket a beinkasszált összegeket különben a pénzügyigazgatóság havonként köteles elszámolni a kereskedelmi és iparkamarákkal. Az Unió részére történő levonások nagyságát a Kereskedelmi és Iparkamarák helyzetének figyelembevétele mellett az Ipar és Kereskedelmiügyi miniszter határozza meg. Ilyen alapon a Kereskedelmi és Iparkamarák Uniójának költségében a vidéki Kereskedelmi és Iparkamarák évi hozzájárulása rendes tételként lesznek felvéve. A harmadik módósító törvényjavaslat az 1924. évi bányatörvény 170. és az 1929. évi bányatörvény 171. paragrafusát helyezi hatályon kívül.

* Paleologue naplója (A cár országa a nagy háboruban: 3 kötet 888 oldal 132 lejt az Uj Kelet könyvosztályában)

Karácsonyok karácsonyát

rendezi meg ezévben alantí rendkívüli olcsó áraival

Szabó Jenő

Női divat különleges-
 ségek nagyáruháza
 CLUJ.

Telefon 4--79 Telefon

1 mtr. opalin — —	29
1 „ mosott vászon — —	29
1 mtr. fehérnemű vászon — —	33
1 kis vég vászon ágy-neműre — —	350
1 mtr. mintás crepe	129
1 „ mosó delén —	35
1 „ teniszflanell	33
1 „ franciamintás flanell — —	49
1 mtr. flanell pasztel-színekben — —	48
1 garnitúra 6 szalvétával — —	195
1 mtr. 1-a minőségű férfiszövetöltönyre	265

1 méter 1-a minőségű crepe de chine minden színben Lei 390.-

Maradékok feltűnő olcsó áron!

Nagy karácsonyi vásár

Kérje teljesen ingyen az 1930. évi naptár és arjegyzék könyvecskét!

Most már mindenkinek utja csak Spitz üzletébe vezessen,

mert üzletátszervezés miatt az összes raktáron levő árukból karácsonyi vásárt rendezek

soha eddig még nem létezett olcsó árak mellett.

Egynehány tájékoztató ár:

Férfi gyapju sokni.....	Lei	24
Férfi gyapju shawl.....	„	55
Férfi bélelt bőrkeztü.....	„	295
Női bélelt nappa bőrkeztü.....	„	295
Női angol harisnya.....	„	48
Női gyapju angol harisnya.....	„	78

ber 19
 be, hogy
 g van hüve
 gy üveg Dr.
 Lei 100.
 ellen., Cas-
 rycn, a ha-
 Egy üveg
 antja, mely
 orrása, sies-
 tikába egy
 „Mentoral“
 által meg-
 Ara Lei 30.
 gés, rekedt-
 z évtizedek
 szeleteket“
 gu készit-
 Lei 30, na-
 I kifujt ar-
 latt rendbe
 le Havasi
 ára 40 Lei.
 gyszerében
 m volna, tes-
 Kolozsvár,
 Grabbi en-
 családtag
 zhető meg
 kéke meg
 abbi részé
 imahá-
 siur elő-
 a főrab-
 ár most is
 tált Gross
 desébe.
 ellen pe-
 formában
 s köl-
 sztria
 z közvetiti
 zeits-Wett-
 zország kö-
 és előzmé-
 llár rövid-
 lis jegyzé-
 hoz, amely-
 a helyzetét
 nyit, hogy
 ig nem ér-
 te t Bésbe
 z követ is-
 talások fo-
 ggodalmait
 hét elején
 kancellár-
 tta azokat
 az osztrák
 lottak.
 osont öhejt
 vetítésével.
 dik, nagy-
 fordítani.
 yra
 page
 Siessen, még
 nem
 tetszöt
 dhet
 és
 r 18 ter-
 ik. Ezzel
 gyobb biz-
 beti vissza.
 odrásnál.
 . Delav-
 alan pros-

— Az angol postaigazgatóság bevezeti a partiállomásokról tengerjáró gőzökre való drótnélküli telefonálást. Londonból jelentik. Az angol postaigazgatóság sikeres kísérleteket végzett parti állomásokról tengerjáró gőzökre való drótnélküli telefonálással. A posta ezt a szolgálatot közelebről rendszeresíteni fogja. A beszélgetést valamelyik nyugati parti rádióállomás fogja Angliából lebonyolítani.

— Új távolsági világrekord felállítására startolt két pilótatiszt. Londonból jelentik: Jenkins pilótahadnagy és Jonnes kadett ma reggel új távolsági világrekord felállítására startoltak a cramelli repülőteréről Fokvárosba. A táv több mint hatezer mérföld s a pilóták leszállás nélkül igyekeznek Délafrika déli partvidékét elérni. Dél tájban a gép átrepült a Páris-tól mintegy háromszáz kilométernyire délre eső Nevers felett.

— Batáviában nagy károkat okoznak az elefántcsordák. Amsterdamból jelentik: A jávai Batáviából származó jelentések szerint a környéken nagy károkat okoztak elefántcsordák a rizsföldeken. Egyik közeli birtok egész bennszülött személyzete a gazda és családja eltűntek. Az elefántok ellen hajtóvadászatot készülnék rendezni.

— Egy német nő leverte az uszás angol világrekorderjét. Magdeburgból jelentik: A Vilmos-fürdő 25 méteres uszodájában Hilde Schrader, a 200 méter női mellúszás német olimpiai világbajnoknője a 200 yardon leverte Miss King 1928-ban felállított 3 p. 02 mp. világrekordját. Az új világrekord 2 p. 57.8 mp. minden valószínűség szerint hitelesítésre is kerül, mert az uszoda szabályos és az idő a magdeburgi hivatalos időmérők mértek.

— Vegetárius matiné. F. hó 22-én vasárnap délután 4 órakor, a katolikus gimnázium dísztermében, Str. Gogelniceum (Farkas-u.) 2 szám, az „Uj Élet“ vegetárius folyóirat szerkesztősége, felolvasással egybekötött vita-matinét rendez, amelynek célja a vegetarizmus ismertetése és népszerűsítése. A felolvasott vagy szabadon előadottakhoz mindenki hozzászólhat. Ez alkalommal a vegetárius egyesület is meg fog alakulni és pedig előreláthatólag szép sikerrel. Ezen feltevést igazolja azon körülmény is, hogy Erdély különböző városában tartott matinék, mindig a helyi egyesület megalakulását eredményezték. A modern orvosi tudomány és a vegetarizmus. Előadja: Dr. Normand I. orvos. A vegetárius szociális szempontból. Előadja: Halász József, a „Munkás Újság“ szerkesztője. Mi a vegetarizmus? A fény. A vegetárius életmód és az erkölcs. Mi a turisztikus vegetárius szempontból tekintve? Hogy táplálkoztak elődeink? stb. Előadja: László Béla, az „Uj Élet“ szerkesztője. Minden érdeklődőt szívesen látnak. Beléptő-díj nincs.

— A horvát parasztpárt vezérének tegnapi rövid időre letartóztatott. Zágrábról jelentik: Macsek dr. horvát parasztpárti vezért, tegnapi, mikor lakását el akarta hagyni, a lakás előtt posztoló rendőrök figyelmztették, hogy maradjon otthon, mert le van tartóztatva. Később ugyanezek a rendőrök megengedték Macsek dr.-nak, hogy lakását elhagyja és bocsánatkérésért tévedésükért. A városban a bocsánatkérés ellenére is tartja magát a hír, hogy a horvát parasztpárt vezérének rövidesen összeesküvés címen fogják letartóztatni.

— Három órán át tartó földrengés Északnyugat-Amerikában. Londonból jelentik: Az északnyugat-amerikai partvidéken Kamcsatka és Alaszka között az elmúlt éjszaka három órán keresztül tartó földrengés volt észlelhető. Az első tíz percben óriási lökések voltak, amelyeknek számos emberélet esett áldozatul. Részletek hiányzanak a szerencsétlenségről.

— Hideg idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognózisa szerint váltószélű, jórészt szeles és kissé hideg időjárás várható, helyenkint havazással. A hőmérséklet Budapestem ma délben 3-0 Celsius.

HOTEL METROPOL BUKAREST

A királyi palotával szemben
Modern komfort
az Uj Kelet minden olvasója
Modern komfort
15% kedvezményt kap a szobaárakban, — ha felmutatja ezt a hirdetést!

Sikertelen rablótámadás az erdélyi Rapiá ellen

Bucuresti: Bukarest, dec. 18. Ma délelőtt három rabló megtámadta az erdélyi Rapid vonatot Ploesti és Buda állomások között. A rablók felugrottak a mozdonyra és lesharták dobní a vonatvezetőt, aki nem vesztette el lélekjelenetét és meghuzta a vészféket, mire a vonat megállott. A rablók elmenekültek, a csendőrség nyomozza őket.

Kikiáltották a mongol köztársaságot

Paris, december 18. A Chicago Tribune pekingsi tudósítójának közlése szerint a mongolok Chailartól északra és északnyugatra kikiáltották a független mongol köztársaságot. A forradalmárok megszallították Chailart s el akarják szakítani Északnyugatmandzsuriát Kínától. A nemzetközi vonat már csak Mientse-ig közlekedik, mert a forradalmárok nem ismerik el a kínai vizumok érvényességét. A keletkínai vasutak mentén mongol őrszolgálatok teljesítenek szolgálatot és a városokban is megkezdtek a mongol önálló karhatalmi alakulatok megszerzését.

Maniu és Mironescu között konfliktus tört ki,

mert a külügyminiszter vonakodik erdélyi diplomátákat magasabb diplomáciai méltóságokba kinevezni

Bucuresti-Bukarest, december 18. (Az Uj Kelet tudósítójától). Politikai körökből származó értesülésünk szerint Maniu miniszterelnök és Mironescu külügyminiszter között konfliktus tört ki az üresedésben lévő diplomáciai méltóságok betöltésével kapcsolatban. Maniu ugyanis azt kívánja, hogy több erdélyi politikust nevezzenek ki a diplomáciai karba és ennek értelmében egy listát is adott át Mironescu külügyminiszternek.

A külügyminiszter azonban hír szerint arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem lehet vezető diplomáciai méltóságokat olyan emberekkel betölteni, akiknek nincs meg a kellő gyakorlatuk a diplomáciában.

A külügyminiszter azt kívánja, hogy a Maniu által proponált politikusokat alantasabb megbízással nevezzék ki a követségekhez, ahol megfelelő praxisra fognak majd szert tenni. Minthogy azonban kétséges az, hogy a következő kormányok respektálják majd ezeket a kinevezéseket, ha alacsonyabb tisztséget viselő tisztviselőkről van szó.

Beavatottak tudnivalók, hogy Maniu a következő erdélyi politikuskok kinevezését kívánja: dr. Viorel Tileat Berlinbe és Vasile Stoicát Prágába. Céljuk az a hír, mintha Gh. Crisan budapesti követté akarná kinevezni a kormány.

— A kolozsvári Zsidó Menza állásfoglalása. A kolozsvári Zsidó Diákmenza vezetősége azzal a kéréssel fordul mindazon zsidó szülőkhöz, akik instruktor keresnek elemi, vagy középiskolai tanuló gyermekek mellé, hogy ebeli igényeiket jelentsék be szóban, vagy írásban a Diákmenza vezetőségének, Str. Dorobantilor (v. Honvéd-ucca) 11. A Menza vezetősége gondoskodni fog róla, hogy a jelentkezők igényeit kifogástalanul és azonnal kielégítse. A Menza diákjai vállalkoznak román, héber, német, francia, angol nyelv órák adása mellett középiskolai és elemista tanulók instrualására, magánvizsgára és bakkalaureátusra való előkészítésre.

— A német kormány nem emeli a vámokat. Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés tegnap megkezdte az új vámtarifa javaslat tárgyalását. A vitát Hilferding pénzügyminiszter nagy erőpőzéje vezette be. A pénzügyminiszter bejelentette, hogy ezuttal nem honorálhatja a különböző iparágak kívánásait. Veszedelemes dolog lenne, mondotta a pénzügyminiszter, ha éppen Német-

ország részéről indulna ki új védővámmozgalom, most amikor mindent a vámfalak ledöntésére irányuló angol javaslatnak a német gazdaság szempontjából igen nagy jelentősége van. Reméli, mondotta a pénzügyminiszter, hogy a védővámok ellen megindult küzdelem nemzetközi téren is folytatódik.

— A németek leépítik Franciaország két sínpárat. Berlinből jelentik! Franciaország és Németország között a Rajna-vidék demilitarizálása kérdésében megegyezés jött létre, mely szerint a német vasutagazgatóság a Rajna balparján megszüntet minden második sínpárt és elpusztítja azokat az állomási rakodókat, melyek csapatoknak bevagonrozására készültek. Németország a megegyezésben kötelezte magát, hogy a Rajna balparti vasutakat tizenkét éven át ebben az állapotban tartja meg és ez alatt az idő alatt nem fogja szaporítani a Rajnán át vezető sínpárokat.

Das bewegte Leben des Hasik Roitschwantz. Uja Ehrenburg a világhírű író zsióitárgy regénye. Ára 223 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

— Svájc hegyeit vastag hólepel takarja. Zürichből jelentik: A svájci távriati iroda jelenti, hogy Svájc egész területén az ezer méteren felüli magasságokban vastag hólepel borítja a vidéket. A hó vastagsága helyenkint meghaladja a harminc centimétert. A hőmérséklet mindentűn erősen a fagypontra alá szállott.

Már 20.000

kötet magyar, német, román francia és angol könyv között válogathatnak

„DANTE“

kölsönykönyvtár olvasói az „Uj Kelet“ előfizetői

ezen hatalmas kölsönykönyvtári anyagot igénybe vehetik és a havi 60 lejés előfizetési díj helyett csupán 40 lejtt kell fizetniök egy hónapra, amiért olvashatja a világirodalom leghiresebb írónak műveit, a külföldi, vagy erdélyi könyvpiac legújabb szenzációit, a klasszikus irodalom legkiválóbb remekeit. A könyvek korlátlanul cserélhetők. Nagy-Rómánia minden részére naponta postán továbbítjuk a kölsönykönyveket 50 százalékkal redukált postai tarifa mellett. Prospektus ingyen.

„Dante“ kölsönykönyvtár Cluj Strada Jorga (Jókai-utca) 5. szám.

Minden gyermek könyvajándékot vár!

Ajándékoson Ön is könyvet, de zsidótárgyú! A magyar-zsidó könyvtár diszkotésú gyűjteménye tartalmazza az alábbi könyveket:

Perez elbeszéléseiből...	63 oldal
Révész Bela: Rejtett utakon	78 "
Patai J.: Szemelvények az Uj Héber költészetből	80 "
Dr. Kis A.: Ifjak és öregek	82 "
Sárány J.: A kétféjű ember	74 "
Dr. Beau: Zsidó bűvészet	78 "
Feleki S.: Idegen költőkből	65 "
Történetek	83 "
Hajdu M.: Képek és rajzok	76 "
Kulturképek	80 "

759 oldal. Ára 240 lej.

Kaphatók az UJ KELET könyvosztályában.

2

örökéletű könyv felarom!

Perez: Drei Dramen 60 lei (120 h.)
Bialik: Gedichte I-II kötve lei 120
Az Uj Kelet könyvosztályában

Paletot Lei 3400, bőr kabát Lei 4500
NEUMANN M, férfi- és fiuruha áruháza CLUJ, FŐTÉR 14.

Az utlevél-váltás lozsvári

A kolozsvári reátrabtan a követi beuntünk: Egy séhez a következ esstolri:

1. Állampolgárs
  2. Büntetlenség
  3. Erkölsi bizo kerületi kapitány
  4. Adóbizonytv tóságól.
  5. Katonai bizo korig férfiak részé taréól. Személye vagy lejárt utlevél férj hitelesített b részére szülök, vag
  7. Két fényképe
- Az utlevél kiáll 11 lej okmánybély mellékletekre pedig szerelt kérvényt a sági hivatalához kell szobni, majd ezt k személyesen kell je hivatalban (19-es s titók által benyujt fogadják el, hasonl adni a kész utlevél az utlevél tulajdon sen kell aláírja az mervényt. Az utlé évre szóló utlevél szóló utlevélnél 40 szóló utlevélnél pé összeget bélyegben

Nyolcszázötven át decemberben

Varsó, dec. 18. mintegy nyolcszázöt jött át a lengyel ha ságok megállapított tek közül több mi kommunista úgnőj parancsra hagytak e hogy Lengyelországt ékenységet fejtsene sította a határörsege azokat, akik oroszor nek adják ki magu nélkül lépnek lengy vissza az orosz határ lengyel területen va

Újra bizalm Tardó

Paris, december ülésében a szélső ba akciói dacára elfoga kérium titkos alapj mányjavaslatot. A v niszterelnök felvetet s a többség 331 sza ben jóváhagyta a k

Paris, december hosszabb megbeszélés párisi német nagy hági konferencia el

— Háromszáz p a szovjet szibériát A Press Association Volga melletti Baskun háromszáz parasztot Bünük: gabonaelrejtés gosan utba indították s csak a vasutvonal öket tovább vonaton.

— Két vonat a rohanat. Amsterdamb közelében két vonat rohanat. A katasztrófi tiz sebesültje van.

— A francia olí millió frankot irar plász céljaira. Pár cik olimpiai bizottság ott elő az 1932 olim many részéről kijelen nek, hogy gondoskod ságlatnak a fedezésér

— Bányarobbar Londonból jelentik: Aleste közelében egy történt s az explózió megölt.

— Emelkedett a küliek száma. Lot kanálkáltek száma haterosztással több agyanezen időben.

Az utlevél-váltás új rendszere a kolozsvári kveszturán

A kolozsvári rendőrkvesztura hivatalos átiratban a következő közlésére kért fel bennünket: Egy európai utlevél elnyeréséhez a következő igazolványokat kell csatolni:

1. Allampolgársági bizonyítvány.
2. Bűntelenségi bizonyítvány az ügyész-ségtől.
3. Erkölcsei bizonyítvány a közigazgatási kerületi kapitányságtól.
4. Adóbizonyítvány a pénzügyigazgatóságtól.
5. Katonai bizonyítvány 18-47 éves korig férfiak részére, a Cercul de Recrutamentől. Személyazonossági igazolvány, vagy lejárt utlevél, asszonyok részére a férj hitelesített beleegyezése, kikoruk részére szülők, vagy gyám beleegyezése.
7. Két fényképet.

Az utlevél kiállítására iránti kérvényre 11 lej okmánybélyeget kell ragasztani, a mellékletekre pedig 2-2 lejt. Az így fellelt kérvényt a kvesztura közbiztonsági hivatalához kell benyújtani (39. számú szoba), majd ezt követően a kérvényező személyesen kell jelentkezzen az utlevél hivatalában (19-es számú szoba). A közvetítő által benyújtott kérvényeket nem fogadják el, hasonlóképpen nem fogják kiadni a kész utlevelet sem másnak, mint az utlevél tulajdonosának, aki személyesen kell aláírja az utlevélét igazoló elismerésvényt. Az utlevél kiadási díja, egy évre szóló utlevélnél 660, hat hónapra szóló utlevélnél 400 lej, három hónapra szóló utlevélnél pedig 265 lej. Azt az összeget bélyegben kell leróni.

Nyolcszázötven orosz menekült jött át decemberben a lengyel határon

Varsó, dec. 18. December hónapban mintegy nyolcszázötven orosz menekült jött át a lengyel határon. Mivel a hatóságok megállapították, hogy a menekültek közül több mint negyvenen titkos kommunista ügynökök, akik moszkvai parancsra hagyták el a szovjet területet, így Lengyelországban kommunista tevékenységet fejtsenek ki, a kormány utasította a határőrségeket, hogy a jövőben csak az orosz határra s ne engedjék a szovjet területen való tartózkodásukat.

Újra bizalmat szavaztak Tardieunak

Páris, december 18. A kamara mai ülésében a szélső baloldali erőteljes ellenzói dacára elfogadták a belügyminiszterium titkos alapjaira vonatkozó korrekciójavajlaslatot. A vitában Tardieu miniszterelnök felvetette a bizalmi kérdést a többség 331 szavazattal 167 ellenében jóváhagyta a költségvetés e tételét. Páris, december 18. Briand tegnap hosszabb megbeszélést folytatott Hoesch párizsi német nagykövettel a második világi konferencia előkészítéséről.

Háromszáz parasztot száműzött a szovjet szibériába. Londonból jelentik: A Press Association rigai jelentése szerint a Volga melletti Baskuntsak vidékéről a szovjet háromszáz parasztot Szibériába száműzött. Bűnük: gabonaelrejtés. A transportot gyalogosan utba indították az Ural-hegység felé csak a vasutvonal elérése után szállítják őket tovább vonaton.

Két vonat a ködben egymásnak rohant. Amsterdamból jelentik: Croningen közelében két vonat a ködben egymásnak rohant. A katasztrófiának négy halottja és tíz sebesültje van.

A francia olimpiai bizottság hét millió frankot irányzott elő az Olympiász céljaira. Párisból jelentik: A francia olimpiai bizottság hétmillió frankot irányzott elő az 1932 olimpiai céljaira. A kormány részéről kijelentették a sportszövetségeknek, hogy gondoskodni fognak ennek a szükségletnek a fedezéséről.

Bányarobbanás hatvan halottal. Londonból jelentik: Az amerikai North Mc. Alleste közelében egyik bányában robbanás történt s az explózió hatvan bányamunkást megölt.

Emelkedett az angol munkanélküliség száma. Londonból jelentik: A munkanélküliség száma 1 millió 309 ezer 500, a katasztrófával több mint az előző évben ugyanazon időben.

Közgazdaság

A nemzetközi fapiac helyzete

Cluj-Kolozsvár, dec. 18. (Az Uj Kelet tudósítójától). A bécsi „Internationaler Holzmarkt“ című szaklap legutóbbi számában a következőket közli a nemzetközi fapiac állásáról.

Az azonnali szállításra szóló kötések hétről-hétre esnek. Jelentősebb tranzakciókra sor sem kerül. A fogyasztó országok teli szükségleteiket már fedették s csak kisebb vásárlások útján arra szorítkoznak, hogy fakészleteiket kiegészítsék. A termelő országoknak viszont a kitermelt árukészleteik elfogytak. A nemzetközi fapiac forgalma ma már az 1930. évre szóló kötések körül bonyolódik le. November 30-ig Svédország 10 ezer tonna fáraúra jegyzett kötések. A fatermelők viszont 150 ezer tonna eladását jegyezték. A nemzetközi fapiac gazdasági problémája változatlanul azon kérdések körül mozog, hogy vajon milyen mennyiségű fát lesz képes Oroszország 1930. évben az európai piacokon elhelyezni. Az elmúlt héten az angol-orosz kereskedelmi tárgyalások döntő fázisba érkeztek. Az orosz listákat már

közvetítették az angol piacokon. Megállapítható, hogy azok meglepetést keltettek. Az orosz listák árai a jelenlegi forgalmi nyílván alul állanak. A fapiacnak ez a csökkentése hatalmas konkurencia a Skandináv és közép-európai fatermelőknek. Egy másik fontos kérdés a fapiacnak azok a tárgyalások, amelyek Berlinben indultak meg a szovjet kormány megbízottai és egyes importőrök között. Nyolcvan köbméter elsőrendű fenyőfa szállítására. Amennyiben ezt a szerződést megkötik. Lengyelország kétytelen lesz áruinak új piacokat keresni. A múlt héten jegyezték egy kötést a holland piacra is, amelynek alapján a szovjet 160 ezer Standard deszkáruk szállítására kötelezte magát.

Az utóállamokban az 1930-ra szóló kötések száma meglehetősen csekély. A helyzet ezeken a piacokon még bizonytalan s egyáltalán nem alkalmas hosszabb lejáratú kötésekre. Ennek ellenére egyes ismert csehszlovák fakeskedők nagyobb rendeléseket kaptak bükk és más, kevésbé keresett fának a szállítására.

A zsilvölgyi bányák és a munkások között megindultak az új kollektív szerződési tárgyalások

Bucuresti-Bukarest, december 17. (Az Uj Kelet tudósítójától). Mint ismeretes a zsilvölgyi bányamunkásságnak a kollektív szerződése egy évre szól. Legutóbb 1927. decemberben kötöttek a munkásság képviselői és bányai igazgatóság kollektív szerződést, ezzel azonban a zsilvölgyi munkásság elégedetlen volt. A lupényi eseményeknek, amint az a későbbi vizsgálat során kiderült, nem kis mértékben volt az oka az általános elkeseredés, amelyet ez a kollektív szerződés váltott ki a zsilvölgyi munkásság körében. Az új kollektív szerződés ugyanis a bányamunkások leváltása nem a tárna bejáratánál, hanem a munkahelyen történik. A kollektív szerződésnek ez a paragrafusa másfél, egyeseknél két órával hosszabbította meg a zsilvölgyi bányamunkásság munkaidéjét, anélkül természetesen, hogy a bányai igazgatóság ezzel szemben a munkásság fizetését is felemelte volna.

A kollektív szerződés eme sérelmezett pontja miatt egy éven keresztül folyt a harc a bányamunkásság és a bányai igazgatóság között.

Mig végül pár nappal ezelőtt a legfelsőbb munkaügyi hatóságok meghozták a döntést. A munkásság által sérelmezett pontot benne hagyták a kollektív szerződésben, ellenben két, illetőleg öt lejjel emelték az érdeklét bányamunkások napibéréit. A munkaügyi hatóságok döntésével a munkások ezáltal sem voltak megelégedve, azonban újabb intervencióra már nem kerülhetett sor, mert pár napra a munkaügyi hatóságok megérkezése után a kollektív szerződés lejárt.

A zsilvölgyi munkásság, amely éveken keresztül a legelképezhetetlen nyomor közepette élt, kapott az alkalmán és most már olyan kollektív szerződést kíván, amely követeléseit honorálja. Kedd délelőtt tíz órakor kezdődtek meg a hivatalos tárgyalások a közmunka és közegészségügyi miniszteriumban, a munkásság és a bányai igazgatóság kiküldöttjei között. A tárgyalások Georgian Mihály miniszteriumi vezérigazgató elnökele alatt folynak, egyelőre meglehetősen vontatott tempóban.

A kereskedelmi szerződések előkészítése. Az ipar- és kereskedelmiügyi miniszteriumban most folynak a külföldi államokkal kötendő kereskedelmi szerződésekre vonatkozó előkészítő munkálatok. A következő államokkal indulnak meg a szerződési tárgyalások: Csehszlovákia, Magyarország, Németország, Jugoszlávia, Bulgária, Olaszország és Ausztria. A kormány méltányolva a gazdasági érdekképviseletnek ismételt hangoztatott kívánásait, hogy a kereskedelmi szerződések megkötése előtt az érdeklét gazdasági körök véleményét és javaslatát is kikérje, felhívta a temesvári kereskedelmi és iparkamarát, hogy a szerződési tárgyalásoknál figyelembe veendő óhajait, észrevételeit és indítványait haladéktalanul terjessze elő. A kamara ez okból felkéri kerületeinek ipari és kereskedelmi vállalatait, hogy a nevezett államokkal meginduló szerződési tárgyalásokkal kapcsolatosan kívánásaikat akár írásban, akár személyes látogatás során sürgősen közöljék. A ka-

mara szívesen fogad minden kapcsolatos közlést és javaslatot, amelyet a kereskedelmiügyi miniszteriumhoz továbbít.

Magyarország szabad kikötőt kap Spalatóban és Susákon? Belgrádból jelentik: A jugoszláv mezőgazdasági kivitelnek mindmáig Braila az egyik legfontosabb kikötői kapuja. Jugoszláv illetékes körök most azon vannak, hogy az exportot a spalatói és susáki kikötők felé tereljék. Ennek érdekében különleges tarifális kedvezmények krealálásának, valamint az említett kikötőkben megfelelő raktárházak építésének terveivel foglalkoznak. Az új orientációt szolgálják a spalatói és susáki kikötőhöz vezető új utak és vasutak folyamatban lévő építése is, valamint a kikötőkben tervezett különböző beruházások. Felmerült az az elgondolás is, hogy Magyarországon és Lengyelországon a kikötőkben szabad kikötői jogokat biztosítsanak.

Fizetésképtelen lett Koos Jakob dési nagykereskedő. Egész Szamosme-

5-25-IG

tart a Karácsonyi vásár. 20 NAPIG

selyem, szövet, bársony és mosóárak végből és maradékokban. Leszállított olcsó árakban. Grünwald & Steiner női divatkülönlegességek áruháza CLUJ, PIATA UNIRII 12.

gyében jóismert Koos Jakob dési nagykereskedő cég pár nappal ezelőtt fizetésképtelenséget jelentett be, majd a cég tulajdonosa hirtelen eltávozott Désről. A hitelezők által bejelentett követelések összege meghaladja a 3 és fél millió lejt. Ezen passzívával szemben a cég aktívái megközelítik az 1 millió, 800 ezer lejt. A hitelezők megkezdtek a tárgyalásokat dr. Fischer József a cég jogi képviselőjével és remélhető, hogy rövidesen megegyezés jön létre.

Az élőállat szállítás úyben ingyen állítják ki az állatorvosi bizonyítványt. A Monitorul Oficial december 17-iki számában a földművelésügyi miniszternek egy rendelete jelent meg az 1925-ben 72065 szám alatt megállapított állatorvosi díjakat december 17-ikétől kezdve felfüggeszti. A rendelet értelmében az élőállat szállítások ügyében kiadott állatorvosi bizonyítványokat a jövőben teljesen ingyenesen kötelesek az állatorvosok kiállítani.

Apróhirdetések

INTELLIGENTES Mädchen aus besserem jüdischen Hause sucht Stelle als Erzieherin geht auch in die Provinz. — Erika Vörner Waschkovitz p./c. Bucovina. 2692

BELFÖLDI Gesztenyét métermázsánként 1600, pirdiót 3000, tavalyi jó szilvát 2500, belföldi mogorót 1800 lejért szállít utánvétellel 30% előleg. Roóz Tauti de sus. Baia-Mare.

Ingyen kalapok! Miss kalapszalón Cluj, Calea Victoriei [volt Kossuth Lajos utca] 7. Visszafizeti hetenkint egy napon a teljes bevételének összegét vevőinek, aznap vásárláskor kapott jegyzék ellenében. Kifizetésre kerülő napok és jegyzékszámok az újságok által leszállított hirdetések.

Egy szoba konyha fűrdőszobával kerestetik fiatal pár részére január 15, esetleg február 1 re, lehetőleg a be városban. Cim: Str. A. Vlaicu [v. Bánffy-u. 3. szám.

TELJESEN különbejárattal butorozott szoba, fűrdőszobahasználattal, esetleg zongora használatú is, azonnlra kiadó. Str. Gen. Berthelot (Ötvös-u.) 25.

ÜGYVÉDJELŐLTET keres azonnali bélépésre Dr. Rapaport ügyvéd lla, jud. Huneoara.

Szőnyegszöveshez legjobb, legszebb perzsafonalak, felvetőfonalak, szőnyegminták legjobban beszerezhetők: „SULTANA“ szőnyegszövesüzem fonalosztályánál, Targu-Mures, Piata Regele Ferdi nand 7. [Fóter] Szétküldés utánvétellel.

Kolozsvári Izr. Jótékony Nőegylet

Meghívó

Az izr. jótékony nőegylet f. hó 22-én d. u. 4 órakor a Napközi Gyermekegthon (Cal. Victoriei 85 sz.) újonnan elkészült nagytérképében, az elhunyt alapítók emlékére rendezett évenkénti gyászünnep keretében tartja a szegény gyermekek jöttővői, boldog emlékezetű

GRÜN LÁZÁR és neje ADLER LINA arcképeinek és emléktáblájának átadási ünnepélyét.

Ezen kegyeletes alkalomra, amellyel kapcsolatban fogjuk pártfogoltjainknak a téli ruhát is kiosztani, az összes érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

Cluj-Kolozsvár, 1929 dec. hó 18. Az egyleti elnökség

Párisi estélyi és utcai

cipőújdonosságok, divat-hóclpők minden színben, dus választékban

ERIKA-nál

Cluj, Piata Unirii 13. Telefon 5-78.

Színház—Művészel

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtökön este 9 órakor A Koldusgróf (Napi bérlet 21 szám B. sorozatszám 141)
Pénteken este 9 órakor Miss Amerika (Operett-revü-ujdonosság 14 képben Koudor Ibolyával, Tompa Bélával, Ihász Aladárral, Solthy Györggyel napi bérlet 21 szám C. sorozatszám 142.)
Szombaton 3, 5, 7 és 9 órakor film előadás Ábris Rózsája.
Szombaton háromnegyed 11-kor éjjeli előadás csak felnőttek számára „Csókpirulák”, (Rendes helyárák sorozatszám 145)
Vasárnap d. u. félháromkor Drótostót (Lehár operette nagyon olcsó mozi helyárák, Koudor Ibolyával, Solthy Györggyel, Leővey Leával, jegyek ára 50, 40, 30, 20 és 10. leí sorozatszám 144.)
Vasárnap 5, 7 és 9 órakor film előadás Ábris Rózsája.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Csütörtök 3, 5 és 7-kor Árva Julika élete
Pénteken 4, 5 és 7 órakor Árva Julika élete
Szombaton új világsiker 3, 5, 7 és este 9-kor ÁBRIS RÓZSÁJA. Az amerikai filmgyártás leghatalmasabb és legragyogóbb szenzációja.
Vasárnap d. e. 11 órakor 15 és 10 lejes helyárákkal nagy meglepetés amelynek címét szombaton reggel fogjuk a nyilvánossággal közölni.
Vasárnap 5, 7 és este 9 órakor Ábris rózsája.

CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtökön délután 3 órakor: A római béke. A pápa kibékülése Olaszországgal. Főszereplők nem színészek, hanem a Pápa, Mussolini és Gaspari biboros. Olcsó helyárákkal.
Csütörtök 5, 7 és 9 órakor premier: Az árulás. Hatalmas, izgalmas dráma. Főszereplők: Lya de Putti, Lars Hanson és Warwick Ward.

SELECT-MOZGÓ:

Csütörtök: Ma utoljára Sivatag prédája. Különleges dráma, főszerepben: Irene Rich és William Collier. Műsoron kívül a legújabb amerikai vígjáték.
Péntek: Sába királynője. Monumentális film, mely kiállításban vetekszik a Ben Hurral. Salamon ragyogó palotája, kocsi-versenyek etc. Főszerepben a szép Betty Blithe.
Szombat: Sába királynője.
Vasárnap: Sába királynője.
Hétfő: Utoljára Sába királynője.
Kedd: NINCS ELŐADÁS.

URANIA-MOZGÓ:

Csütörtök: Utoljára India virága. Pompás felvételi film, a rejtélyes India legrészesebb vidékeiről.
Péntek: Biblia. Monumentális dráma. Az első emberpár bűnhődése és büntetése, Ábel megöletése, Noé és a Vízözön.
Szombat: Biblia.
Vasárnap: Biblia.
Hétfő: Utoljára Biblia.
Kedd: NINCS ELŐADÁS.

ABRIS RÓZSÁJA.

Amerika legújabb és legtekélyesebb film-csodája.

Bemutatták a magyar színházban szombaton.

Eltörpül a Hazafi, az Elsodort ember és a Hotel Imperial az Ábris rózsája sikere mellett. Mindaz amit eddig vetítő-vászonon produkált a film-művészet, eltörpül amellel a csoda mellett, amit Ábris rózsája címen szombattól kezdve láthat a kolozsvári közönség.

Amikor az Ábris rózsája átkerült Európába a nagy világvárosok közönsége elragadtatással állapította meg, hogy ez Amerika legtekélyesebb film-csodája.

A berlini kritika azt írta az Ábris rózsájáról, hogy érthetőbben beszél, mint a legtekélyesebb hangos film.

Az Ábris rózsája 12 felvonásos ragyogó színjáték. Az érzelmes jelenetknél ki fog csorogni a könny a közönség szeméből. A mulatságos helyzeteknél pedig rengeni fognak a színház falai a kacagástól.

Amióta filmet gyártanak olyan nagy áramég nem volt filmnek mint az Ábris rózsájának. A magyar színház azonban meghozta

ezt az óriási anyagi áldozatot. fantasztikus kölcsönjért megszerezte az Ábris rózsáját, hogy kedveskedjék vele a kolozsvári közönségnek.

Az Ábris rózsája az a film, amelyet mindenki meg fog nézni Kolozsvárott. Szegény és gazdag, öreg és fiatal, beteg és egészséges. Az Ábris rózsáját szombaton kezdik vetíteni a magyar színházban.

Szombaton 4 előadást tartanak: 3-kor, 5-kor, 7-kor és este 9 órakor.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai
Csütörtök december 19

Budapest. 9.15: Hangverseny: 1. Mozart: Szóktetés a szerályból — ária. 2. Debussy a-moll prelude; 3. Toccata. 3. Gömöri László énekszáma. 4. Schubert: Margit a rokkánál. 5. Granados: Spanyol tánc: Falla: Spanyol tánc. 6. Gömör László énekszáma. 7. a) Hubay: Szeretném itthagyni; b) Lavotta: Mezei virágok. 8. a) Kodály: Valse; b) Godovsky: Alt Wien; c) Moszkovszky: Die Jongleurin 10. s) Puccini: Liu áriája a „Turandot” c. operából. b) Rosini: Rosina áriája: „Sevillai borbély” c. operából. 11. Chopin As-dur Polonaise 12. Gömör László énekszáma. 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. 1. Amadei: Suite. 2. Grunfeld: Szerenád. 3. Warren—King: Seminola. 4. Morena: Pol-pourri. 5. Géczy: Egy éjjel—keringő. 6. Hubay: Pusztai képek. 12.25: Hírek. 1.00: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: b. Hírek. élelmiszerárak. 4.00: Rádió Szabad Egyetem. 1. Magyar dalok, előadja Welsler Tibor „A tuberkulózis II.” 3. Magyar dalok a) Katona nóta b) Lányom, lányom gyönyörű virágom; c) Elhervad a róza d) Szól a kakas már e) Ej haj gyönyörű virég. Előadja Welsler Tibor. Utána pontos időjelzés, időjárás jelentés. 5.10 A m. kir. Földművelésügyi minisztérium rádióelőadás sorozata. A háziállatok ragadós száj- és körömfájása. 5.45 A m. kir. 1 honvédegyezred zenekarának hangversenye. 1. Barna: Magyar ünnepi megnyitó. 2. Strausz hanghullámok — keringő. 3. Puccini Nyugat lánya — ábránd. 4. Dvorák Apróságok a) Allegro moderato. b) Tempo di Menuetto c) Allegro. 6.45 Gyorsirás tanfolyam. a.25 Angol nyelvtanítás. 8.00 Kabareelőadás s. stúdióban — Dalok. tréfák, egyfelvonások. 1. Az esernyő. 2. dalok. 3. Házasság. 4. Dalok. 5. Versek. a) Kozma Andor: Idill (b) Babits Mihály: Merceria, c) Haraszi Lajos: Kereselem, d) Heltai Jenő: Ballada három leányról, e) Petőfi Sándor: Ha... Wagner: Fajdalmak, b) Debussy: Csöndes éj. c) Brahms: Szerelmes tude. 6. a) Liszt: Szonett, b) Liszt: Polonez, 7. a) Verdi: Leonora ária a Trubadur c. operából, b) Gounod: Faust című operából ékszerária. Utána kb. 10.30. Pontos időjelzés, időjárás jelentés hírek, majd Rigó Jancsi és cigányzenekájának hangversenye.

Bukarest. 16. Rádiózenekar. 16.15 Konferálás. 16.30 Rádiózenekar Verdi Álarcosbál Csajkovszkij: Jolanta-ábránd. Vieuxtemps: Álmodozás. Ochs: Német népdal változatai. Ziehrer: Csavargók. 20. Operaest.
Bécs. Zenekari hangverseny Offenbach, Strausz, Mozart, Csajkovszkij, Czibulba, Komzák és Wacek műveiből.
Graz. 20 Fenekari hangverseny Schubert szimfonia. List I. Rapszódia. Saint-Saens: Danse Macabre. Müller vigjáték nyitány. Weber Eelhívás a táncra. Delibes: Coppélis ballett.
Berlin. 22.30 Tanczene.

Breslau. 23. Tanczene.
Hamburg. 22.40 Külföldi állomások közz. Königsberg. 20 Citeratuió.
Königswusterhausen. 21.15. Vonózenekar.
Lipce. 21.15 Hangjáték
München. Strausz Richard Egyiptomi H. c. operája
Stuttgart, Frankfurt. 19.30 Mozart Figaro lakodalmi c. operája.
Milano' Torino. 23.30 Kamarazene.
Róma. 21.20 Szimfonikus hangverseny
Nápoly. 21.20. Operettelőadás.
Prága. 19.50. Katonazene.
Pozsony. 19.50 Szórakoztató zene. Sup-pé, Gilbert, Straes János és Lincke műveiből.
Ostrava. 17.30 Zongora és hegedűszóló.
Varsó. 19.25 Gramafon, 20.30 Könyv. 23. Tanczene.
Kattovicz. 20. Könyv. 23. Tanczene.
Toulouse. 21.15. Vigoperák.
Oslo. 20.30. Violaverseny. Corelli Kreisler.
Stockholm. Szólisták hangversenye
Moszkva. 20. Hangverseny, 20.45. Kamarazene.
London. 20.45 Katonazene.

Minden vevőnek érdeke, hogy karácsonyi ajándék-nak

24 drb. garantált minőségű
Alpacca evőeszköz-t vegyen 888 leiert

Moskovits és Társánál Cluj, főpostával szemben.

Budapest. 9.15: Eugen Stepan orosz balajka-zenekarának hangversenye. 1. A mi életünk — induló. 2. Folyó mellett, hid mellett — induló. 3. „Rivocska”. 4. Orosz románc. 5. Két orosz népdal. 6. „Mindenkor és mindenhol teveled” — románc 7. Gajdatorjka. 8. Vihar a Vógan. 9. Ech raszpárol — cigány románc. 10. Alla verd. 11. Előkezem egy napra — románc. 12. „Haz bulat”. 13. Lovassági dal. 14. Ibolyák — orosz románc. 9.30: Hírek. 12. Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárás-jelentés. 12.05: A m. kir. I. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 1. Fricsey: Magyar népdal-induló. 2. Waldteufel: Illuzió — keringő. 3. Auber: Marco Spada — megnyitó. 4. Wieniawski: Souvenir de Moscou, Hegedűszóló. Előadja: Sándor János. 5. Ábránd Grieg műveiből. 12.25: Hírek, élelmiszerárak. 3.45: Fulton-rendszerű káptávitel. 4.15: Józsa Rezső mesél a gyermekeknek. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. 6.30: Mit űzen a rádió? 7.35: Hangverseny. Közreműködnek: Tihanyi Vilma, a m. kir. Operaház művésznője és Rex Howard angol zongoraművész. 1. Angol népdalok. 2. Mozart: „Figaró házassága” című operából a grófnő áriája. 3. Angol népdalok. 4. Puccini: „Turandot” című operából Liu áriája. 5. Angol népdalok. 6. Verdi: „Aida” c. operájából a Nilus-parti ária. 7. Angol népdalok. 8.45: Operett-részletek. 1. Gilbert,

2. Lehár, 3. Jakobi, 4. Kálmán műveiből. 10.16: Somogyi Gyula francia-nyelvi előadása. Utána: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek, Majd: Bachmaun-jazz.

Bukarest. 16: Könyvi zene. 16.15. Konferálás. 20: Dalest. 20.45: Rádiózenekar Glück, Strauss, Bizet, Schubert, Gillet, Offenbach és Bernards műveiből.

Bécs, Graz. 20.05: Karácsonyi hangverseny.

Berlin. 19.30. Hires zongoristák villamoszongorán: Busoni, Careno Teréz, Grünfeld Altréd, Hoffmann József, Kleebert Klotild, Paderewski, Leschitzki. 20.30: Glazunov-négyes. Glazunov és Csajkovszkij művei.

Breslau. 19.20: Operett-zene, gramofonon. Frankfurt. 20.15: Fuvozene. 21.35: Hangverseny Reznicek, Dvorzák, Reger műveiből.

Hamburg. 20: Rádió-hangverseny.

Köln. 20: Oratórium.

Königsberg. 21.05: Molnár Ferencz „Ibolya” c. egyfelvonása.

Königswusterhausen. 20.30: Szórakoztató zene. 21.30: Karének.

Lipce. 21: Dán est.

München. 21.30: Rádió-zenekar. Beethoven: Korjolan — nyitány. Schubert: H-moll szimfónia.

Stuttgart. 19.30: Ária- és dalest. 20.15: Kamarazene.

Belgrád. 20: Opera közz.

Zágráb. 20.30: Derűs hangverseny.

Prága. 19.05: Gramafon. 20: Szórakoztató zene. 21: Hangverseny, hegedű-, zongora- és énekszámok. 22.30: Modern zene.

Pozsony, Brünn, Kassa, Mor. Ostrava. 19.30: Közvetítés Prágából.

Varsó. 19.25: Gramafon. 20.15: Filharmonikus hangversenye Haydn, Domaniewski, Karlovicz, Beethoven műveiből. Utána külföldi állomások közz.

Kattovicz. 18.15: Mansolin-játék. 20.15: Filharmonikus hangv.

Milano, Torino. 20.30: Szimfonikus hangv. 23.15: Szórakoztató zene.

Róma. 21.02: Suppé operett

Nápoly. 21.02: Ponchinelli: „Giocouda” c. operája.

Daventry. Brit zeneszerzők művei.

London. 22.35: Szimfonikus hangverseny orosz zeneszerzők műveiből.

Oslo. 20: Filharmonikus Svensen est-D-úr szimfónia, két hegedű-románc, párisi farsang.

Stockholm. 20: Hangverseny. Wagner: Rajna-kincse, két ária a Lohengrinből. Csajkovszkij: Diótörő szvit. Debussy: A lenyűgöző leány. Bruneau: Spanyol tánc. Puccini: Bohémélet — ária, Tosca — ária. Verdi: Rigoletto — ária. Strausz János: Keringő.

22.10: Zongora-, hegedű- és gordonka trió.

Zürich. 20: Kamara-zene. 20.20: Schumann-dalok. 21.15: Szórakoztató zene.

Moszkva. 19.30: Hangverseny.

Rádió: Ingelen (4 lámpás)

Telefunken (40 w), Philips Neutrox

Grammofon:

Hismaster, Columbia, Duclotto, Nippon, Trumplettar.

Ságer lemezek nagy választékban.

Villany fűtőedények

Reg. Ferdinand

Rezer József-ut

33. sz.

Telefon: 2-18

Legolcsóbb karácsonyi ajándék Technicánál!

ORIGINAL-COLONIAL-RUM

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy átvettük a bukaresti dr. A. Urbeanu-féle kémiai gyár technikai és kereskedelmi vezetését és abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a t. közönséget

ORIGINALIS-COLONIAL-RUM

mal tudjuk ellátni, amit ez a gyár különleges koncesszió alapján valódi jáv a cukornád-mélaszeből termel.

Bürger Albert rt. Targu-Mures Marosvárhely

Megjegyzés. Tekintettel arra, hogy ezen Originalis-Colonialis-Rum gyártására ezidőszent gyárunknak egyedül van koncessziója, kérjük a t. közönséget, hogy magát hangzatos nevű üzemeltetőktől megteveszteti ne hagyja, hanem kérje mindenütt az eredeti értesítés után nyert ORIGINAL-COLONIAL-RUM-ot, mely árban és minőségben minden versenyen felül áll. Rumon kívül gyártunk: aetherikus olajokat, gyümölcszörpöket, méregmentes festéket.

Gyógyszerkémiai osztály üzembehelyezése folyamatosan. Prospektussal és árjegyzékkel készséggel szolgálunk.

Cikkeink utánnom forrás megjelölésével meg. Kéziratokat nem küld megörzésekre sem

Senki

Először azt hittük, hogy a saját nevében b...
...ügyi miniszter Jasib...
...lehet érteni, hogy...
...ragályt, hiszen a...
...gyar képviselők in...
...dott, nem volt egy...
...al finomabban megfog...
...tán jött Ioanitescu...
...ur. Kezdet már...
...lehat Ioanitescu felig...
...szelt, hiszen csak fél...
...miniszteri székben, a...
...felelős tulajdonosa...
...gy bécsi szanatórium...
...omrát.
...gy hát arra vártun...
...egre megnyilatkozni...
...ngja. Az a hang, a...
...merünk meg abból...
...ellenzéki padosorok...
...um felé és az izgalom...
...mion a liberális k...
...iradi és kolozsvári...
...tán megint megs...
...adgearu pénzügymin...
...pénzügyminiszter...
...csak félig miniszter...
...hiszen a kormány tud...
...kevésbé fontosabb m...
...llódik. Madgearu pec...
...ssob, de a legfor...
...arozók, hiszen ő a...
...jettese.
...Es Madgearu, aki a...
...szertpárt vezérszóno...
...di és kolozsvári...
...nyaggy dadogott és...
...zótt, akár Costache...
...is ugy csinált, min...
...ig másról beszélt, az...
...kép. Meg kell állapít...
...képviselők számtalan...
...világosan és precizen...
...szonositják-e maguka...
...a féktelen antiszemit...
...nak célkitűzéseivel, a...
...és az izgaló brosurák...
...revel. Es ugyanakkor...
...unk azt is, hogy r...
...sekre egyetlenegy be...
...kaptunk.
...Mit jelent ez? A...
...tozott az az állaspon...
...ben hirdetett, vagy...
...extrém sovén körök...
...kockázattal, hogy a ké...
...nkül nyíltan és eg...
...zen? Attól nem f...
...hogy baltával készü...
...zetőket? Vagy talán...
...döbe menő népszerű...
...bőren behozni?
...Fischer József dr...
...őten foglalta meg...
...kamara tegnapi ü...
...fajult jasi tüntetés...
...dizte a kormánytól...
...szik tenni az egyr...
...durva antiszemitá...
...zására Madgearu...
...restelt erre a kér...
...hogy a kormányza...
...akadályozni az agi...
...írásban mindenkine...
...véleményét. Tényl...
...egyszerre a kormán...
...ügyminiszter ur? ...
...példával élünk, h...
...meggyőződését pró...
...ban szabadon terje...
...ismerkedne a bört...
...ségrátrák kellem...
...súlyos hipokrizis k...
...nizster így próbál